

Voorzitter: M. Bolle (CDA)

Aanwezig: de dames K. Boogaard (PvdA), G. de Vries (VVD), T. Moorlag (ChristenUnie), K. de Wrede (Partij voor de Dieren) en de heren J. Sietsma (GroenLinks), H.E.H. van Niejenhuis (PvdA), T. Rustebiel (D66), J.P. Dijk (SP), J. Boter (VVD), H.P. Ubbens (CDA), D. Mellies (100% Groningen), R. Staijen (Stadspartij), S. Bosch (Student & Stad), D. Ram (PVV)

Wethouders: de dames G. Chakor (GroenLinks), I.M. Jongman (ChristenUnie) en de heren R. van der Schaaf (PvdA), P.E. Broeksma (GroenLinks)

Namens de griffie: W. Meijer

A Algemeen deel

A1 Opening en mededelingen

00:15:31

Voorzitter: Goedemiddag en welkom bij deze rekeningcommissie, waar wij voornamelijk het ruimtelijke domein bespreken. Ik heb een mededeling. Het zou fijn zijn als de digitale deelnemers hun microfoon uitzetten als ze niet aan het spreken zijn, en dat zijn er vier, zie ik. Mevrouw Boogaard namens de Partij van de Arbeid: zou u nu uw microfoon kunnen checken, of die het doet?

00:16:03

Mevrouw Boogaard: Ik ben er.

00:16:04

Voorzitter: Hij doet het. Meneer Boter namens de VVD.

00:16:07

De heer Boter: Ik ben er ook.

00:16:09

Voorzitter: De heer Bos namens Student en Stad.

00:16:12

De heer Bos: Ook ik ben er, voorzitter.

00:16:14

Voorzitter: Dank u en de heer Ram namens de Partij Voor de Vrijheid.

00:16:18

De heer Ram: Goeiemiddag.

00:16:19

Voorzitter: Goeiemiddag. Die doen het allemaal, gelukkig. We hebben we een informele bijeenkomst straks, aansluitend aan deze vergadering, om zeven uur, maar die is op het Provinciehuis. We proberen iets voor zeven uur te eindigen met deze commissie, het mag ook eerder uiteraard. Wij hebben een vrij fors aantal collegeleden hier zitten: de heer Broeksma, mevrouw Jongman, mevrouw Chakor en de heer Van der Schaaf. We hebben in principe acht minuten per fractie, maar liever wat minder, zodat we ook de tijd hebben om naar het provinciehuis te kunnen verkassen en we hebben voor de beantwoording 30 minuten voor het college, waaraan voorafgaand we even schorsen.

A2 Vaststelling agenda

Dan komen we bij het vaststellen van de agenda, dat hebben we dus net gedaan als iedereen het daarmee eens is.

A3 Rondvraag

En dan komen we bij de rondvraag. Ik heb een aanmelding voor de rondvraag van de heer Stayen van de Stadspartij.

00:17:18

De heer Stayen: Dank voorzitter en dank aan iedereen, dat we dit op zo korte termijn konden doen. De bouwers van de nieuwe zuidelijke ringweg willen een extra weg met een keerplek aanleggen bij de linie. Door de sloop van een woonblok is daar ruimte ontstaan voor een extra bouwweg en een keerlus. Toen de bewoners daarover klaagden en zich afvroegen of dat zomaar mocht, is hun door de woordvoerders namens ARZ of namens de gemeente verteld dat het niet nodig was om een vergunning voor die weg aan te vragen. Later ontdekten bewoners dat er toch een vergunning aangevraagd was zonder dat zij erover geïnformeerd waren. Nou, deze mensen vrezen voor hun gezondheid. Ze zijn bang dat ze jarenlang lijden onder diesellucht en geluidsoverlast en door het gedoe met wel of niet een vergunning is hun vertrouwen in de overheid verdwenen. De Stadspartij heeft hier een paar vragen over, namelijk ten eerste: wat is er precies aan de hand, want uit alleen een krantenartikel en één persoon die je belt, krijg je misschien een vertekend beeld. Ten tweede: hoe heeft dit kunnen gebeuren? Ten derde, waar komt de foutieve info naar de bewoners vandaan, wie is daarvoor verantwoordelijk? En dan vier: de mensen zijn bang voor langdurige overlast en voor hun gezondheid. Hoe gaat de gemeente, Aanpak Ring Zuid of Herepoort, wie dan ook, dit oplossen en vooral op welke termijn? Dan is de vraag: is er nu al rechtstreeks contact met de direct omwonenden? Een laatste vraag: geeft dit nou straks vertraging in het project of geeft het extra kosten? Dank u.

00:18:52

Voorzitter: Dank u wel. Voor de beantwoording de heer Broeksma.

00:18:56

De heer Broeksma: Voorzitter, bij de commissie is hier vorige week over dezelfde kwestie een rondvraag gesteld door de SP. We gaven toen aan dat het uiterst vervelend is dat de bewoners hiervan niet op de hoogte waren. Gesprekken met de buurt hebben juist het doel de relatie met en de situatie voor omwonenden te verbeteren. Dit had niet op deze manier mogen gebeuren, dat hebben we ook aangegeven, de interne afstemming bleek onvoldoende. Er is geen enkele aanleiding of reden om niet open te zijn over een vergunningsaanvraag. ARZ en CHP hebben zoals bekend excuses aangeboden voor de ontstane onduidelijkheid. Op uw vraag wat er precies aan de hand is: uw vraag betreft uitsluitend het stukje terrein aan de zuidkant van de Wiggenstraat, waar tot dit voorjaar huizen van Lefier stonden - dus de voormalige huisnummers 1a tot en met 31 - en het gebruik van dit terrein als bouwweg in afwijking van het bestemmingsplan. Het gaat om een klein gebied dat aan het bestaande bouwterrein wordt toegevoegd en het in gebruik nemen als bouwweg zal niet gebeuren voordat hier een vergunning voor is afgegeven. Het bouwterrein zelf maakt onderdeel uit van het tracebesluit. De interne afstemming is onvoldoende geweest. Daardoor is er foutieve informatie naar de bewoners. Langdurige overlast, daar zijn mensen bang voor. Hoe gaat ARZ of de gemeente dat oplossen? Nou, ARZ en CHP begrijpen de zorgen van en de vragen over de gezondheidsrisico's van onze burgers. Voor het aanpakken van combinatie Herepoort geldt, net

als voor elk project in de stad, de wet- en regelgeving. Desondanks zijn we burens de komende jaren. ARZ en CHP willen, zoals het goede burens betaamt, hun best doen om de overlast te beperken, zorgen weg te nemen en klachten te voorkomen of op te lossen. Vandaar ook dat de combinatie Herepoort, de aannemer, extra maatregelen wil nemen en heeft genomen, zoals de plaatsing van een hoog hekwerk, het asfalteren van de bouwweg en de keerlus om geluids- en stofoverlast tegen te gaan, en is een aantal aggregaten inmiddels verplaatst. Vanuit ARZ toetsen we of die gebruikte machines voldoen aan de wettelijke eisen en normen. Contact met omwonenden is veelvuldig, vanuit ARZ en Herepoort. Ook vandaag is er weer een overleg met vertegenwoordigers uit de buurt. Extra vertraging of kosten verwachten wij niet. We verwachten niet dat het extra vertraging of extra kosten oplevert, omdat de bouw niet stil gelegd wordt. Dit heeft te maken met het feit dat het bouwterrein zelf onderdeel uitmaakt van het tracébesluit. Tot zover, voorzitter.

00:21:41

Voorzitter: Dank u wel. De heer Stayen, wilt u nog iets zeggen?

00:21:43

De heer Stayen: Nee hoor, dit is voldoende beantwoord en mijn excuses, het is mij ontgaan dat er vorige week al iets over gezegd was.

00:21:49

Voorzitter: Nou, dat is ons aan deze zijde van de tafel kennelijk ook ontgaan.

B Inhoudelijk deel

B1 Gemeenterekening 2019

B1A Programma 6.1.5 Evenementen

B1B Programma 7 Verkeer

B1C Programma 8 Wonen

B1D Programma 9 Kwaliteit van de leefomgeving

B1E Paragraaf 2 Duurzaamheid

B1F Paragraaf 7 Grondbeleid

Maar goed, dan hebben we die vraag gehad en beantwoording gekregen en dan komen we bij het volgende punt van de agenda. Dat is B1, de gemeenterekening 2019, programma 6 en dan het alleen het onderdeel 6.1.5: evenementen, programma 7,8 en 9 en de paragrafen 2 en 7. Ik zou graag willen dat de mensen die twee woordvoerders hebben dat direct achter elkaar doen en, zoals ik net al zei, we hebben na de commissie tien minuten schorsing van het college voor de beantwoording als dat nodig is. Wie mag ik als eerste van de commissie het woord geven? De heer Sietsma namens GroenLinks.

00:22:41

De heer Sietsma: Dank u wel, voorzitter. Een rode draad in mijn betoog geef ik u alvast op voorhand. We doen veel pilots, experimenten en onderzoeken, maar het wordt tijd dat we die ervaringen verbreden, borgen en integreren in regulier beleid. Het is erg goed dat er in 2019 ruim 1800 woningen zijn bijgebouwd, met aandacht voor het middensegment en sociale koop en huur. De doelgroepenverordening, in overleg met ontwikkelaars en corporaties, moeten gaan helpen om meer te kunnen sturen op de verdeling op de woningmarkt en het inperken van de macht van beleggers. In 2019 is aandacht besteed aan het opzetten van de verhuurdersvergunning en het

verzamenen van meldingen. Er is nog weinig bekendheid onder bijvoorbeeld studenten over dit meldpunt. Dit jaar komt de focus te liggen op de uitvoering van een verhuurdersvergunning en komt er meer informatievoorziening. Wij hopen dat hierdoor ook meer kamerhuurders afweten van het meldpunt, dat ze er bij misstanden gebruik van zullen maken en dat er snel iets met die meldingen wordt gedaan. Het lijkt erop dat we van het nieuwe woongebied Suikerzijde een toonbeeld van circulariteit gaan maken qua riolering, voedsel, energie, hergebruik van grondstoffen, duurzame bouwmaterialen en natuurinclusief bouwen. GroenLinks hoopt dat het niet bij Suikerzijde blijft, maar dat die principes ook in de wijkvernieuwing en kleinere projecten doorklinken. En we zijn benieuwd welke mogelijkheden het college ziet om de ervaring van Suikerzijde ook te gebruiken op plekken waar de gemeente het minder voor het zeggen heeft, omdat we daar minder of geen grondpositie hebben. Graag een reactie. GroenLinks is blij met het meeplannen van groen, natuur, openbaar vervoer, fietsmogelijkheden en publieke ruimte in de ruimtelijke ontwikkeling. Zo zijn we ook blij met de integratie van de fietsroutes en fietsvriendelijke inrichting in de plannen voor Meerstad, Stadshavens en Suikerunieterrein. Wij hopen dat die integraliteit maar vooral de prioriteit bij milieuvriendelijke mobiliteit, vergroening en verduurzaming ook in de uitwerking van de plannen overeind zal blijven. Het is goed te zien dat er voortvarend doorgewerkt is aan de realisatie en planvorming van doorfietsroutes van de omliggende gebieden de stad in en aan het verbinden van ontbrekende schakels in het fietsnetwerk binnen de bebouwde kom. Dat is hard nodig om de compacte stad, die we graag zien, ook bereikbaar te houden. Wij zien verder dat het college voortvarend te werk gaat met plannen en pilots in de stedelijke logistiek. Daar zijn we blij mee en we zien daarvan de waarde, maar het is wel belangrijk om nu snel uit die fase van pilots en experimenten over te gaan op het implementeren van een betere regelgeving van met name het vrachtverkeer in de binnenstad. Graag de visie van het college daarop. Betaald parkeren invoeren leidt tot lagere parkeerdruk voor bewoners. Neem bijvoorbeeld Selwerd-Zuid, daar kwamen naar aanleiding van de parkeerdruk goede gesprekken met de buurt op gang over de wensen van bewoners om het gebruik van de openbare ruimte te veranderen. Men wilde ook ruimte voor verblijven, spelen en groen. Wij worden enthousiast van deze integrale aanpak van wijkvernieuwing en parkeerbeleid, en hopen op een vergelijkbare aanpak in andere wijken en dorpen.

00:25:46

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Ubbens.

00:25:48

De heer Ubbens: Ja voorzitter. Ja, er zijn best veel wijken waarin dat niet gebeurt, waarin de parkeerdruk soms in eerste instantie afneemt en daarna weer op het oude peil komt; waar parkeervergunningen worden afgegeven, maar de wijk nog steeds volstaat met auto's. In algemene zin kan je ook zeggen dat het aantal auto's in Groningen helemaal niet afneemt, dus als het aantal auto's in de stad niet afneemt, waarom zou er dan veel meer ruimte gecreëerd worden met betaald parkeren?

00:26:12

Voorzitter: De heer Sietsma.

00:26:19

De heer Sietsma: Dit is een beetje een technische vraag, zou ik haast zeggen. Waar het GroenLinks om gaat is dat wij graag het gesprek in wijken en buurten willen organiseren over het gebruik van de openbare ruimte. We juichen het toe als inwoners inbreng kunnen hebben over hun wensen als het gaat om groen, fietsmogelijkheden, spelmogelijkheden en benutten van de publieke ruimte voor

activiteiten in de wijk. En als je die aanpak kiest, dan zie je dat mensen vaak bereid zijn om de auto een beetje minder ruimte te geven. Deze veranderingen van inrichting kunnen ook heel tijdelijk zijn. Dat is heel actueel vanwege de corona, er zijn nu veel meer mensen en kinderen die hun vakantie in de eigen straat gaan doorbrengen en de roep om vakantiestraten, ook in Groningen, wordt gehoord. En we willen het college graag oproepen om werk te maken van leefstraten, vakantiestraten en de Geef-de-straat-terugactie van de fietsersbond. Graag een reactie. De natuur buiten het stedelijk gebied staat onder druk. Het groen binnen de bebouwde kom wordt daardoor steeds belangrijker. Een groene omgeving is een omgeving waar het prettig is om te wonen. Groen is belangrijk.

00:27:36

Voorzitter: Heer Sietsma, u heeft nog een vraag van de heer Dijk namens de SP.

00:27:40

De heer Dijk: Voorzitter, misschien een beetje een gekke vraag, maar ik ben er oprecht in geïnteresseerd. Stelt u nou vakantiestraten voor omdat u dit überhaupt wilt of gebruikt u gewoon corona om te doen alsof er nu in één keer buurten zijn, waar heel veel mensen niet op vakantie gaan? Want ik kan u ook vertellen dat er heel veel buurten zijn en heel veel straten waar mensen nooit op vakantie gaan. Ik snap uw vakantiestratenverhaal eigenlijk gewoon niet.

00:28:03

Voorzitter: De heer Sietsma.

00:28:07

De heer Sietsma: Ja, ik zit ook aan de grens van acht minuten. Wij zien heel graag leefstraten, daar ging mijn verhaal over Selwerd-Zuid ook over. Maar juist nu, in coronatijd, is er denk ik ruimte om te kijken wat er eigenlijk kan, nu het draagvlak voor dat soort maatregelen groter lijkt te zijn dan ooit, en de noodzaak om thuis te kunnen recreëren en vakantie te vieren ook groter is dan ooit. Maar u heeft helemaal gelijk. Er zijn mensen die nooit op vakantie kunnen, en die zou ik heel graag een straat gunnen met minder auto's en meer ruimte voor de publieke ruimte. GroenLinks ziet dat er, als het gaat om groen, belangrijke stappen zijn gezet. Er is een ambitieus groenplan tot stand gekomen. er is twee ton bijgekomen om een hogere inzet voor biodiversiteit te creëren. Ondanks de jaarlijkse druk op de begroting is het toch gelukt om de ecologische kwaliteit op peil te houden in het groenplan.

00:29:06

Voorzitter: Mevrouw de Wrede.

00:29:07

Mevrouw De Wrede: Ja, dank u wel. Meneer Sietsma, u zegt dat de ecologische kwaliteit op peil is gebleven, waaruit blijkt dat volgens u?

00:29:13

Voorzitter: De heer Sietsma.

00:29:16

De heer Sietsma: Dat is de stelling van het college en wij hebben geen reden om daaraan te twijfelen, maar wij juichen anderzijds toe dat het college zich heeft voorgenomen om een nulmeting te organiseren in het kader van het Groenplan, zodat we daar ook feiten onder kunnen leggen. Dan is het des te belangrijker dat wij de Stedelijke Ecologische Structuur eindelijk gaan uitbreiden naar de Gemeentelijke Ecologische Structuur. Onze fractie denkt dat dit een belangrijk instrument gaat

worden en ik vraag de wethouder om vaart te maken met het informeren van de raad over die nieuwe, Gemeentelijke Ecologische Structuur. De gemeente maakt flinke vorderingen op energiegebied. Zo is het gelukt om subsidie toegewezen te krijgen, en we lopen wat zonnepanelen betreft voor op ons schema. Er is een zorgvuldig overlegproces georganiseerd rond de windverkenning, Groningen Woont Slim is omgezet naar het Energieloket. Wij zijn daar blij mee.

00:30:12

Voorzitter: Wilt u zo zachtjes aan tot een afronding komen?

00:30:17

De heer Sietsma: Ik vraag nog wel extra aandacht voor het bedrijfsleven. De helft van het totale energieverbruik in Groningen gaat naar het bedrijfsleven, maar dat bedrijfsleven loopt achter bij de doelstellingen voor besparing en opwekking. Het zou dus goed zijn als wij, als het gaat om het bedrijfsleven, de stap van pilotprojecten, die er wel zijn, kunnen zetten naar een grootschaliger implementatie. We roepen het college op om, naast de wortel van Groningen Werkt Slim en positieve publiciteit voor ondernemers die het goed doen, ook de stok wat vaker in de hand te nemen en sterker in te zetten op handhaving. De wet geldt ook voor ondernemers. graag een reactie.

00:30:53

Voorzitter: Punt en dan heeft u nog een vraag van de heer Boter.

00:30:56

De heer Boter: Ja, dat was op een iets eerder punt. Er werd gesproken over duurzaamheid en toen werd tegelijk een koppeling gemaakt met zonnepanelen, maar die dingen worden op steenkoolenergie gemaakt met een soort kwik, dat komt uit de grond en daaronder, als het op veengrond komt, zoals in Lageland, dan krijg je eigenlijk meer CO₂-uitstoot door de vervening die eraf gaat. Is GroenLinks dat met ons eens?

00:31:15

Voorzitter: De heer Sietsma.

00:31:16

De heer Sietsma: Nee, dat zijn we niet met u eens, ik kan u aanraden om wat rapporten daarover te lezen. Daaruit blijkt dat de CO₂-belasting door de productie en gebruik van zonnepanelen binnen een paar jaar is terugverdiend, en die dingen gaan wel 25 jaar mee.

00:31:31

Voorzitter: Dank u wel. Wie van de commissie mag ik dan het woord geven? De heer Boter, namens de VVD.

00:31:38

De heer Boter: Ja, dan wil ik gelijk ook wel het woord voeren, en volgens mij gaan we nu geheel geëmancipeerd, mag ik eerst en dan mevrouw De Vries. Met programma 6 wil ik beginnen en eigenlijk heb ik daar alleen een vraag over. Is het college van mening dat in 2019 het optimum bereikt was in het aantal festivals - nou zal dat misschien nu wat minder zijn - en evenementen, en ook dat er een balans is tussen overlast van evenementen en de locaties van de evenementen? Daar graag een antwoord op. Dan het programma verkeer. Tijdens het presenteren van deze begroting hebben we al aangegeven dat de verkeersparagraaf doet denken aan auto pesten 3.0, dat heeft een voorganger van mij, woordvoerder de heer Spoelstra, al een paar keer opgemerkt, en dat er ruim baan voor voetganger en fiets is. Daar hadden we al een discussie over, dat er geen plek voor de auto

is, zeker niet in de binnenstad. Terwijl die functie van de binnenstad, ook iets buiten de Diepenring, werkgelegenheid, onderwijs, cultuur is en dat zijn ook behoeftes die voor de bewoners van de ommelanden gelden, die zouden dat graag met de auto kunnen bereiken. Toch zien wij tal van problemen, niet alleen door auto's, zoals de heer Sietsma stelde, maar met name ook door de fiets. Als je op de Grote Markt gaat kijken, dan struikel je werkelijk waar over de fietsen en tegenwoordig ook over de scooters, elektrisch, die daar overal staan geparkeerd. Er zijn overbelaste OV-lijnen - nu niet, want nu is er plek zat - maar er zijn wel overbelaste OV-lijnen die daar langskomen. De doorstroom van autoverkeer kent de nodige knelpunten, en dat hebben we gezien - maar dat was in 2019, en nu is het afgesloten - bij de Lodewijkstraat. En de fiets staat op één: er komen slimme fietsroutes, maar we zien in de rekening dat daarvan de doelstellingen niet worden gehaald. Dus kan er een nadere toelichting van het college komen of die 2020 wel gehaald worden met de slimme fietsroutes? Dan komt de knel bij fietsparkeren, met name als je kijkt naar de Nieuwe Markt en Peperstraat. Dat gaat de extra stalling ook niet oplossen, en de extra stalling bij station Noord is nog niet gerealiseerd vanwege het dispuut over de rechtsvorm, het recht van opstal en is dat dispuut beslecht of zal dat vrij snel beslecht worden? En daarna iets positiefs. Want we kunnen toch weer, al is het zeer waarschijnlijk niet met het openbaar vervoer, dat hebben we vastgesteld, de Grote Markt bereiken. Met de auto lukt het bijna wel weer, namelijk door te parkeren in de Forumgarage. Wij zijn blij met onze Forumgarage. Dan programma 9: kwaliteit en leefomgeving. Als we daarnaar kijken, dan is één van de doelstellingen om afval meer te scheiden en de afvalberg wat kleiner te maken. Maar wij lezen op bladzijde 188 dat beide doelstellingen niet lukken: de berg wordt niet kleiner en er wordt niet beter gescheiden. Is daar een verklaring voor van het college, waarom dat niet zou lukken? En dan hebben we nog de duurzaamheid. Anders dan GroenLinks denkt zijn we wel voor duurzaamheid en ook die energietransitie zal er moeten komen, maar zoals is gezegd, zul je daar in de transitieperiode toch gas voor moeten gebruiken, want dat is de minst vervuilende brandstof die we hebben – en dan zeg ik er wel bij: zeker geen Gronings gas. Er is wel degelijk last van hittestress en waterbergingsproblemen in binnenstedelijk gebied, daar zullen we iets mee moeten doen. Maar in algemene zin is toch wel de vraag of je in 2035 CO2-neutraal moet zijn, met de komst van allerlei zonnepanelen die je dan legt. En ik heb dat ook gelezen, maar volgens mij als je ze op veengrond legt, heb je geen CO2-voordeel maar CO2-nadeel. Het is de vraag of je dat moet doen of dat je die lijn iets langer moet leggen en wel naar 2050, zoals ook landelijk en Europees wordt bekeken, zodat je meer tijd hebt voor andere bronnen, zoals waterstof en het gebruik van waterstof, het leidingnetwerk van gas dat je kunt gebruiken en andere vormen van energie, want dat is toch een stuk duurzamer. Is het college dat met ons eens? Graag een reactie van het college op dit punt. En dan geef ik nu het woord aan mevrouw De Vries, die zit al klaar en te trappelen om het van mij over te nemen.

00:35:15

Voorzitter: Zal ik dat doen? Mevrouw De Vries.

00:35:19

Mevrouw de Vries: Dank u wel, voorzitter, ik ga nog even wat zeggen over wonen en en grondbeleid. We lezen dat het college trots is op het aantal gebouwde woningen in 2019, maar volgens de VVD is dat wat misplaatst. Wat ons betreft wordt er nog steeds te weinig gebouwd, zoals we ook al vaak gezegd hebben, zeker in gebieden waar de gemeente actief aan het roer staat, zoals in Meerstad. Wat opvalt in de rekening over wonen is dat er op een wel wat bijzondere manier met cijfers omgegaan wordt. Er worden steeds wat indicatoren besproken en die worden vervolgens toegelicht. Maar in plaats van het bespreken en toelichten van de daadwerkelijk geplande en behaalde doelen,

die indicatoren, wordt er gekeken naar één tiende deel van de woningen, die van 2020 tot 2030 nog in de planning zitten, dus de plancapaciteit. Dat is sowieso een beetje gek, als je het hebt over een jaarrekening over 2019. En de plancapaciteit tot 2030 is een mooi doel waar we naartoe werken, maar het betreft niet de indicatoren op basis waarvan het college haar doelen in 2019 dient te halen en die wij dan weer beoordelen. Dus waarom worden dan deze cijfers steeds toegelicht en uitgebreid besproken en is er qua toelichting heel weinig te vinden over de vele niet behaalde woningbouwdoelen? Dat gaat dan bijvoorbeeld over dat er te weinig grondgebonden woningen gerealiseerd zijn in de uitleggebieden. Daar hebben we eerder vragen over gesteld, en dan gaat het vooral om externe partijen, zegt de wethouder, maar wat ons betreft gaat dat niet helemaal op en zeker niet voor de eigen gebieden. We hebben wat ons betreft in 2019 te weinig en te langzaam gebouwd en we vinden het jammer dat we op het gebied van wonen nog steeds niet de vruchten plukken van 70 jaar PvdA-beleid. Wat de VVD betreft is het tijd voor een wat liberalere kijk op de woningmarkt, moeten we meer ruimte geven aan marktpartijen om aan de slag te gaan met nieuwe locaties voor woningbouw. Zo lopen we als gemeente een stuk minder financiële risico's en komt er tempo in. Want de cijfers van 2019 stemmen nog niet gerust.

00:37:14

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Van Niejenhuis.

00:37:16

De heer Van Niejenhuis: Ja, ik moest even nadenken, maar ik wil toch even reageren. Het is niet helemaal des PvdA's in de gemeenteraad dat die woningbouwproductie nu niet gehaald wordt. Dat ligt toch echt ergens anders ben ik van mening. We zitten hier in de gemeenteraad, maar dat gebeurt in Den Haag en dat is wel het gevolg van liberaal beleid, volgens mij, mevrouw De Vries.

00:37:33

Voorzitter: Mevrouw de Vries.

00:37:35

Mevrouw de Vries: Volgens mij hebben we de Suikerfabriek en Meerstad waar wij volledig actief eigenaar zijn, wat helemaal ingaat tegen het liberale beleid van onze landelijke overheid, en halen we daar de cijfers niet en bouwen we gewoon ontzettend weinig. Dus dat is het punt wat we proberen te maken: waar wij actief aan het roer staan, waarom lukt het daar ook niet. Dan nog twee dingen: er zijn minder gezinnen in Groningen. Volgens de uitleg komt dat door een definitieverschil vanwege de herindeling, maar kan dat ook nog iets te maken hebben met een tekort aan gezinswoningen en sterk stijgende lasten, of ligt dat helemaal aan het definitieverschil? Verder willen we nog een compliment geven: de conclusie bij mantel-zorgwoningen, die is volgens ons een heel geschikte: niet zomaar gaan bouwen en dan maar zien of er behoefte aan is, maar bouwen op basis van vraag en dan maatwerk toepassen. En dan nog als allerlaatste: Groningen Woont Slim, dat gaat anders ingericht worden en we zijn benieuwd of daar ook weer indicatoren voor komen die specifiek op wonen zien, dus bijvoorbeeld als het gaat om aantallen verbeterde energielabels. Dank u wel.

00:38:39

Voorzitter: Dank u wel. De heer Dijk namens de SP.

00:38:43

De heer Dijk: Dank u wel, voorzitter. Uit straatparkeren is een winst behaald van 820.000 euro en uit de parkeergarages ook, en volgens mij is het altijd de bedoeling geweest dat parkeren geen melkkoe zou worden, dus ik vraag me af hoe het college dit ziet. Het is een best wel groot bedrag. Ik kan me

voorstellen dat je zegt: Groningen is populair, daar kan ik me iets bij voorstellen, maar graag een reactie van het college hierop. Toen ik de rekeningen opende, dat boekwerk, en ik sloeg de bladzijden om naar wonen, toen zag ik – en dat is een wederom een groot compliment waard – dat er geen enkele onttrekkingsvergunning is verleend in 2019. En u kunt een SP-er als ik blij maken, maar hier was ik echt heel erg blij mee. Dan een vraag over iets waar we wat minder blij mee zijn. Als je kijkt naar de aantallen en percentages van bijvoorbeeld de gebouwde sociale huurwoningen of starters-, huur- en koopwoningen of betaalbare koopwoningen, dan vinden wij dat die cijfers onvoldoende zijn om echt te toetsen of het college ook haalt wat ze graag wil halen. Eén van de doelen die het college zelf heeft gesteld in haar programma, is dat ze over de totaal gebouwde woningen 30 procent sociale huur wil halen, en ik kan dat eigenlijk nergens toetsen, behalve in ieder los project dat voorbijkomt. En ik heb eigenlijk nog geen één project gezien dat boven die 30 procent zit, maar wel een heleboel die daaronder zitten. Dus mijn vraag is of wij in de volgende jaarrekening kunnen opnemen welk percentage van de gebouwde woningen sociale huur betreft, welke betaalbare huurwoningen en betaalbare koopwoningen betreffen. Want de slaagkans staat er bijvoorbeeld wel in, en die is helaas voor iedere doelgroep gedaald. Dat toont wel aan dat er sprake is van woningnood. We zien ook wel dat het college daar de urgentie van ziet en en we bespreken dan ook de Woonvisie en daar staan wat de SP betreft best wat maatregelen in die belangrijk zijn voor de toekomst. In tegenstelling tot mijn buurvrouw zien wij het als taak van de overheid, en zeker ook van de lokale overheid, om ervoor te zorgen dat er meer en beter gebouwd gaat worden. En dan zou het inderdaad helpen als niet een landelijke overheid onze woningbouwcorporaties ongeveer de nek omgedraaid had, dat zou best een beetje helpen als het om volkshuisvesting gaat. Grondzaken, 3,2 miljoen verdiend, dat is mooi, maar we kunnen er echt niet vanuit gaan dat dit volgend jaar ook zo zal zijn. Als er een crisis op komst is, vrees ik eerlijk gezegd dat we daar zelfs kunnen gaan verliezen. Dan beheer en afval. Ja, dat vond ik echt opvallend en als we kijken naar die doelen die gesteld zijn over de afvalinzameling en afvalverwerking, en er worden geen van al die doelen gehaald. En dan is er niemand die mij nu interrumpeert. Dat mag, maar als ik dit zeg, dan spreek ik niet de waarheid. Want die doelen worden allemaal niet gehaald, behalve daar waar het de nascheiding betreft. En dan is mijn vraag aan dit college, maar ook aan deze gemeenteraad: hoe zou dat nou komen, dat bij de nascheiding de doelen wel perfect worden gehaald en dat bij de bronscheiding dat niet lukt? En welke conclusies trekt deze raad en dit college dan uit de effectiviteit van bronscheiding en nascheiding? En wat doet dat met de toekomstige keuzes? Mijn SP, mijn fractie, heeft daar wel wat ideeën bij. Dan het hoofdstukje, de paragraaf, duurzaamheid. Vorig jaar gaf de SP-fractie al aan dat de doelen en verantwoording over de duurzaamheidsmaatregelen wat ons betreft ontbreken of ver onder de maat zijn. Als ik de paragraaf leest, lees ik heel veel woorden en plannen en ideeën en maar eigenlijk heel weinig dingen waar wij dit college echt op kunnen controleren of doelen gehaald worden, ja of nee. We zien wel dat enerzijds Groningen Woont Slim ineffectief is. Het doel is gesteld dat we 1000 woningen van een advies moeten voorzien en dat er dan ook maatregelen worden genomen. Ook dat wordt niet gehaald, het zijn er 600, nee 700, sorry. Verder ziet de SP in dat programma of de paragraaf duurzaamheid een paar opvallende cijfers: 1,3 miljoen over op Groningen Geeft Energie, 369.000 op op het RES, 478.000 op Intensiveringen Energie - die vond ik helemaal speciaal. Ik denk: als iets urgent is, is dat het wel. Laten we dat geld gewoon uitgeven. En de kosten die gemaakt zijn, zijn dus oncontroleerbaar. Of er is geld over of ze zijn niet te verantwoorden in die zin dat we niet kunnen checken. Ruim twee miljoen euro van het lijstje dat ik net net opnoemde had wat de SP betreft gewoon uit moet worden gegeven aan het isoleren van woningen en meer zonnepanelen op daken. En mijn vraag is: waarom lukt dat dit college niet?

Waarom lukt het niet als het gaat om verduurzaming, om energie? Echt het ligt er zo dik bovenop dat dat pure noodzaak is. Waarom lukt het niet om die ruim twee miljoen euro die over is gewoon daaraan uit te geven? En ik had al gezegd dat het veel woorden waren. Mijn vraag is dus ook aan dit college om dat volgend volgend jaar echt anders te doen. Maak een lijst met concrete doelen, ambities en streefcijfers en geef daarbij aan wat er bereikt is en en wat niet en waarom niet, zodat deze raad het college fatsoenlijk kan controleren op haar keuzes en effectiviteit als het gaat om verduurzaming. Volgens mij heeft iedere partij hier daar behoefte aan en als u er een beetje hulp bij nodig heeft, bij een lijst opstellen, dan denken wij daar heel graag over mee.

00:44:44

Voorzitter: Dank u wel. De heer Van Niejenhuis namens de Partij van de Arbeid.

00:44:47

De heer Van Niejenhuis: Dank u wel, voorzitter. Ten aanzien van de paragraaf verkeer: de gemeente Groningen groeide in 2019 weer in heel veel opzichten: meer inwoners, meer banen, meer verkeer natuurlijk ook – en het blijft voor de stad en voor de gemeente een heel grote uitdaging om het verkeer goed te laten doorstromen, veiliger en ook duurzamer te maken en wat ons betreft zijn daar in 2019 heel goede stappen in gezet. De aanbesteding van een duurzaam OV springt enorm in het oog, maar we hebben ook een goed begin gemaakt met het hoofdstation waar we nu aan het verbouwen zijn. Daar komt wel, ook gezien de recente coronacrisis, bij dat het lastiger wordt voor de binnenstad als de fietsen straks onder het station door kunnen - daar zal ik zo even een vraag over stellen aan de wethouder. Ook zijn er van onze kant wat zorgen over de Ring Zuid. Er werd in 2019 al beloofd dat er duidelijkheid zou komen over de financiële effecten van de vertraging. Die is er nog steeds niet en er zijn ook heel veel mensen die echt die auto nodig hebben, dus die ring moet klaar. Dan wil ik nog even zeggen dat wij als PvdA erg tevreden zijn over de manier waarop het college is gestart met het opstellen van de mobiliteitsvisie. We zijn heel benieuwd wat ons dat gaat opleveren, want het huidige OV loopt echt tegen zijn grenzen aan. We kunnen niet alles met bussen oplossen. En, voorzitter, voordat ik naar een tweetal vragen aan het college ga, nog even wat ons betreft complimenten aan het college voor de grote inspanning die is geleverd voor het verbeteren van de verkeersveiligheid. Er zijn heel veel scholen bezocht, er zijn heel veel voorlichtingsmomenten geweest, er zijn veel kruisingen aangepakt en er zijn nog weer minder ongelukken dan vorig jaar. Dus die goede trend wordt goed doorgezet. Dan dus nog graag een reactie op op twee punten ten aanzien van het fietsverkeer in de stad: een vraag aan het college of ze bereid zijn om, vooruitlopend op het gereed komen van de fietsroute onder het station, alle alternatieve fietsroutes te onderzoeken om de Werkmanbrug en de Folkingestraat te ontlasten. Hoe gaat dat straks werken op de route tussen Groningen-Zuid en het centrum van de stad? Aansluitend daarbij - u merkt, ik vind het leuker om vooruit te kijken naar wat er komt dan naar 2019 - de vraag: is het misschien mogelijk om in de mobiliteitsvisie mee te nemen om naast een fietsstraat Korreweg ook andere fietsstraten te introduceren, bijvoorbeeld op Damsterdiep en Hereweg? Dat is veiliger, omdat je dan snel en langzaam fietsverkeer scheidt. Maar misschien is het in het licht van de coronacrisis ook erg belangrijk om dat nu op te gaan pakken. Dan ga ik naar de paragraaf wonen. We gaan het volgende week hebben over de Woonvisie, dus we kunnen dat kort houden. Anders dan de VVD net al eventjes benoemde zijn wij er wel heel tevreden over dat er, meer dan ooit, 1800 woningen zijn gebouwd in de stad. Dat vinden wij een compliment waard. Dat is ondanks landelijk beleid en juist vanwege de actieve grondpolitiek die de gemeente Groningen de afgelopen decennia heeft gevoerd en, ere wie ere toekomt, ook de VVD heeft deel uitgemaakt van die colleges. Het college blijft in de jaarstukken

nog wat vaag over het programma Kamers in de lift. Dit werd eerder uitgelegd als een programma om kwaliteitsimpuls te bieden met betrekking tot bestaande kamervoorraad, en wij dachten er daarbij aan dat kamers fysiek zouden worden verbeterd, studentenkamers, maar inmiddels schrijft het college dat dat is gebruikt voor het bekostigen van het vergunningstelsel. Ik ben heel benieuwd hoe het college de inzet van deze middelen op deze manier verklaart. Dan nog een ander puntje uit het raadsvoorstel. Daarin staat dat tussen 2012 en 2015 bij de registratie van leningen van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting wat dingen verkeerd zijn geïnterpreteerd. Het leidt tot een nadeel van bijna een miljoen euro. Ik wil heel graag van het college horen hoe dat nadeel kan optreden door een verkeerde interpretatie, want het is toch een flink bedrag. En tot slot wil ik aansluiten bij mijn buurman van de SP dat het goed is dat er geen onttrekkingsvergunningen zijn afgegeven afgelopen jaar. Dan zou ik heel graag met instemming van de voorzitter het woord geven aan mijn fractiegenoot, mevrouw Boogaard.

00:48:39

Voorzitter: Ga uw gang, mevrouw Boogaard.

00:48:41

Mevrouw Boogaard: Dank u wel. De groene energiehoofdstad van Nederland, dat is de ambitie van dit college en dat zien we terug in de visies en ambities die het afgelopen jaar voorbij zijn gekomen. Wij zijn blij met deze plannen, voor wat betreft duurzaamheid en energievoorziening noodzakelijk, maar vooral ook vanwege de kansen die dit meebrengt voor onze inwoners. Lagere lasten en duurzame werkgelegenheid in de regio zijn ook belangrijke redenen voor de PvdA om achter deze ambities te staan. Helaas werken de financiën niet altijd mee, sommige zaken hebben we moeten temporiseren en voor andere moet het geld nog gevonden worden. En alhoewel het college er goed in lijkt te slagen om geld van hogere overheden binnen te halen om hier verder mee te kunnen, blijft dit toch een zorgpunt voor de PvdA. We hebben maar één kans om dit goed te doen en te zorgen dat de investeringen op de juiste plek terechtkomen, om te voorkomen dat de winsten niet wegvloeien uit de regio, maar dat de inwoners er profijt uit halen. Daar zijn investeringen voor nodig die niet altijd uitgesteld kunnen worden, want de andere steden en regio's timmeren ook aan de weg. Om het profiel te maken van groene energiehoofdstad van Nederland is het dus noodzakelijk om bij te blijven om duurzame werkgelegenheid binnen te kunnen halen. Geld ontbreekt soms. Tegelijkertijd zien we, net als de SP, dat er hier en daar geld blijft liggen. Graag een reactie. In het kader van de werkgelegenheid heb ik ook een vraag over het onderhoud van de openbare ruimte. Dit wordt steeds minder gedaan door werknemers van lederz. Vermeld staat dat nieuwe doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt zullen worden ingezet om dit te doen. Wij hebben begrepen dat dit onder andere statushouders betreft. Wij vragen ons af of daarbij wel goed gekeken wordt naar de potentie van deze mensen. Hoe worden ze begeleid? Wordt er ook gekeken naar hun ambities, kennis en vaardigheden en wat zijn hun doorstroomkansen? De PvdA ziet graag dat statushouders geholpen worden de arbeidsmarkt te betreden, maar van werkverschaffing mag geen sprake zijn. Graag een reactie. Dan nog een punt van zorg over de begraafplaatsen. We steunen de ambitie van het college: kwalitatief goede en betaalbare begraafplaatsen met voldoende capaciteit en keuzevrijheid. Tegelijkertijd heeft het Esserveld het duurste tarief van heel Nederland. En ook de andere begraafplaatsen in onze gemeente behoren tot de duurste van ons land. Wat is hiervan de oorzaak en hoe moeten we dit rijmen met de ambities van het college? Dan ga ik tot slot terug naar duurzaamheid, beter gezegd klimaatbestendigheid. Vorig jaar hebben we gesproken over het verstenen van tuinen. Daar is toen geopperd door onder meer de VVD om ook te kijken naar

koopwoningen en met name naar nieuwbouwprojecten. Heeft het college daar nog actie op genomen. En wat zijn de resultaten? Dank u wel.

00:51:14

Voorzitter: Dank u wel. De heer Stayen namens de Stadspartij.

00:51:17

De heer Stayen: Dank u wel voorzitter. Het is niet allemaal goud wat er blinkt. Het college jubelde een paar weken geleden in de media over het mooie, positieve saldo van 42 miljoen, maar, voorzitter, dat ballonnetje is natuurlijk snel doorgeprikt. Als je een deel van het geplande beleid niet uitvoert, maar doorschuift naar volgende jaren, dan hou je heel veel geld over. Geld dat eigenlijk besteed had moeten worden aan zaken die in deze gemeente nu hard nodig zijn. Dan ga ik de programma's langs. Evenementen: het aantal meldingen van geluidsoverlast is verdubbeld ten opzichte van 2018. Dat komt vooral door het Suikerunieterrein. Maar wat heeft het college gedaan om herhaling te voorkomen? En zeg dan niet dat het is opgelost door corona, want dat heeft ook een einde – hopen we. Dan het proces van vergunningverlening: dat zou zijn geharmoniseerd binnen de nieuwe gemeente met een soepele overgang voor de dorpen. Nou, ik krijg uit die dorpen totaal andere geluiden: over een bureaucratische werkwijze zonder veel contact met de organisatoren. Dus hoe plakken we dat aan elkaar? Het verkeer: de bereikbaarheid van en ook de bereikbaarheid in de stad is voor de regio van heel groot belang. Dat zegt het college zelf. Ook is deze gemeente zelf uitgebreid met een groot dunbevolkt, landelijk gebied. En ook daar is een auto noodzakelijk. Maar, voorzitter, dan moet die natuurlijk wel goed, en niet buitensporig duur, geparkeerd kunnen worden op beide plekken waar men moet zijn. En ja, we blijven inzetten op alternatieven voor die auto. Een heel belangrijk alternatief is het OV, maar nog steeds zijn grote delen van deze gemeente niet goed bereikbaar met openbaar vervoer - ik kom daar straks nog even op terug. Het stimuleren van de fiets, dat is wel oké, maar de gemeenteraad gaat hier gemakkelijk te ver, waardoor het noodzakelijke autoverkeer in de knel komt. En als dat vastloopt, zoals bijvoorbeeld regelmatig de Diepenring, dan komt ook het OV daar stil te staan. En al die bussen gaan daar straks langs. Dan de plannen voor de Oosterhamrikzone. Ik las dat die zouden zijn uitgewerkt tot een definitief ontwerp. Nou, de Stadspartij vraagt zich af hoe dat mogelijk is zolang er geen oplossing is voor de bruggen over het Van Starkenborghkanaal, want daar gaat Rijkswaterstaat haar eigen gang zonder dat gemeente of provincie er veel hebben in te brengen. Voorzitter, de overall geparkeerde fietsen - het is net ook al gezegd - maken de straat onveilig voor voetgangers en voor mindervalide verkeersdeelnemers. Er is een verplicht inpandig fietsparkeren in de wijken als oplossing genoemd, maar als dat ook verplicht wordt, wordt er dan straks op gehandhaafd? Want na een tijdje staan de fietsen gewoon weer op straat en wordt de mooie inpandige fietsenberging voor andere zaken gebruikt. Het parkeren van auto's in de binnenstad wordt met de dag duurder en dat geeft toch wel een extra rem op het toch al afnemende winkelende publiek. Ook wordt in steeds meer wijken - het is net ook aangekaart - betaald parkeren ingevoerd, maar wij zijn daar niet zo enthousiast over, want de druk verlegt zich dan gewoon naar de wijken eromheen en dan gaat net zo door tot men buiten de ringweg is en men nergens meer zijn auto kwijt kan. Ja, misschien nog in Woltersum.

00:54:24

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Dijk.

00:54:26

De heer Dijk: Ja, voorzitter, als u dat constateert, en dat constateren wij ook, dat zich dat als een

olievlek uitbreidt, wat is dan uw alternatief? Daar ben ik echt nieuwsgierig naar, want ik denk dat er best wel alternatieven zijn, maar wat is het alternatief van de Stadspartij om die olievlek te stoppen?

00:54:42

Voorzitter: De heer Stayen.

00:54:43

De heer Stayen: Ik denk dat men betere afspraken moet maken ten eerste met de werkgevers hier, dat die meer van de buitenterreinen gebruikmaken en eigen vervoer regelen. Dat moet bijvoorbeeld bij de UVG heel goed mogelijk zijn. Dat is eigenlijk onze hoofdinsteek: meer grotere terreinen en van daar een vorm van vervoer vanuit de werkgevers. Ik wilde net over die P&R-terreinen beginnen, want dat is een aanvulling op het parkeren in de stad en komt niet in plaats van het parkeren in de stad. Die auto blijft echt een noodzakelijk vervoermiddel voor grote groepen mensen. Welk beleid je er ook op loslaat. Dan, voorzitter, ik zei het net al. het OV-systeem. Een uitgebreid en betrouwbaar OV-systeem is essentieel voor deze gemeente en op hoofdlijnen is dat ook wel in orde. Maar alle wijken en dorpen moeten bereikbaar zijn, ook in de weekends trouwens, nou, daar is in 2019 totaal geen verbetering in gekomen. Het OV is veel meer dan een keten, die alleen tot aan de hubs rijdt. Juist die hubs moeten voor iedereen binnen de gemeente bereikbaar zijn met een vorm van vervoer en niet alleen met de fiets, want dat is voor veel mensen onmogelijk. En het publiek vervoer, daar wordt dan dikwijls naar verwezen, dat werkt erg traag, werkt niet al te best en is bovendien erg duur. Dan: in mei 2019 heeft deze raad een motie aangenomen waarin een extra inspanning van het college gevraagd werd over de zogenaamde [onhoorbaar] met het verzoek om binnen één jaar aan de raad terug te rapporteren. Nou, die termijn is ruimschoots voorbij, er is geen collegebrief geweest, dus nu de vraag: wethouder, hoe staat het ermee? Graag hierop op uw reactie. Ik kom bij wonen. Het deel in deze jaarrekening over wonen is vrijwel geheel geschreven voor de stad, terwijl toch in heel 2019 ook Haren en Ten Boer deel uitmaakten van deze gemeente. Tellen die delen niet mee in het beleid en ook niet in de verantwoording van dat beleid? Wij vragen ons dat af en vooral ook de mensen in Haren trouwens. Voorzitter, al jarenlang is er een groot tekort aan ligplaatsen voor woonschepen.

00:56:53

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Sietsma.

00:56:55

De heer Sietsma: Ik ben wel benieuwd of de heer Stayen zijn zorgen over het wonen in Haren wat kan preciseren, want ik geloof dat veel inwoners van Haren niet direct zitten te springen om extra woningen, extra nieuwbouw in Haren. Dus waar gaat uw zorg dan precies naar uit?

00:57:13

Voorzitter: De heer Stayen.

00:57:13

De heer Stayen: Mijn zorg gaat er vooral naar uit dat zowel Haren als Ten Boer nauwelijks vermeld worden in de hele sectie over het wonen in deze jaarrekening. Daar wordt geen verantwoording over afgelegd. We hebben niet zozeer de zorg dat er niks gebeurt, daar zijn we nog bij. Bovendien wordt dat in andere zaken wel besproken, maar er wordt geen verantwoording afgelegd over wat er wel gebeurt. De nieuwe delen van de gemeente willen een volledig integraal deel van deze gemeente worden en niet stilzwijgend eraan hangen. Ik was bij de woonschepen: al jaren is er een groot tekort aan ligplaatsen en al jarenlang zou daar iets aan gedaan worden. Dat probleem wordt nog verergerd door de sanering van schepen in het deel van het water rond het centrum. Maar hoe ver is men nu

eigenlijk met creëren van nieuwe ligplaatsen, want in iedere begroting wordt dat beloofd en uit iedere jaarrekening blijkt dat er niets gebeurd is. Dan voorzitter, minder dan 50 procent van het begrote budget voor het bouwen binnen in de stad is besteed in 2019, dat is dus minder de helft – en dat vertaalt zich - de SP zijn er ook al iets over - in het aantal gerealiseerde woningen en de doorstroming: 1800 woningen erbij lijkt heel veel, maar het is nog steeds te weinig. De lagere en middeninkomens zijn hiervan de dupe. Strak kun je alleen nog maar in zwaar gesubsidieerde huur- en peperdure koopwoningen terecht in de stad en de middengroepen worden verbannen naar elders. Het is nog erger bij het verbeteren van de kwaliteit van de woningvoorraad. Daar is slechts 30 procent van de daarvoor bestemde middelen in 2019 besteed. Heeft iedereen daar een heel jaar stil gezeten? Dit zijn toch belangrijke items voor een gemeente met zo'n grote woningnood. De kwaliteit leefomgeving: het college wil samenwerkende bewoners in de wijken, zodat die een deel van het onderhoud, wat nota bene een gemeentelijke taak is, gratis uitvoeren. Dat noemt zij bewonersparticipatie, maar volgens de Stadspartij is het gewoon een verkapte bezuiniging. De burger mag nu zelf die dingen gaan doen waar hij via de belasting voor betaald heeft. En nog één opmerking: hoe durft dit college eigenlijk haar programma nog groen te noemen, als vrijwel iedere boom die er in de weg staat, gekapt wordt zonder er veel over na te denken?

00:59:24

Voorzitter: Wilt u tot een afronding komen, de heer Stayen?

00:59:29

De heer Stayen: Ja, oké. Het jaar 2019 stond volgens deze jaarrekening in het teken van het afvalbeleid. Dat was voor de herindeling ook al zo en daar is alweer weinig vordering in gemaakt. Dus wij vragen ons af: wanneer gaan we nu eigenlijk wat doen? Dankzij Haren en Ten Boer loopt de prestatie qua afvalscheiding nog bevredigend, maar we lopen nog steeds achter en halen de eigen doelstellingen niet. Duurzaamheid, tot slot. In 2035 wil de gemeente CO2-neutraal zijn, dat is sneller dan het Rijk van ons eist. Al in 2019 is - vanwege het tekort aan middelen – dit gefaseerd, dus deels uitgesteld. De actuele vraag is of gezien de huidige economische situatie de hele doelstemming niet nog een paar jaar moet worden opgeschoven. Voor de stad en regio wordt een economische krimp verwacht van zeven procent, en dat zal toch wel andere prioriteiten gaan creëren. De Stadspartij vindt dat er eerst geconcentreerd moet worden op het spoor van energiebesparing. Ons advies is: niet te veel ineens, zeker niet nu, in deze situatie.

01:00:31

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Moorlag namens de ChristenUnie.

01:00:38

Mevrouw Moorlag: Bedankt voorzitter. Voor ons ligt inderdaad de gemeenterekoning waarin we kunnen zien wat er het afgelopen jaar verwezenlijkt is en we willen allereerst complimenten aan het college geven. De ChristenUnie is van mening dat er een hoop mooie zaken zijn ingezet en verwezenlijkt. We beginnen bij het programma Verkeer. Het mobiliteitsonderzoek is een mooie, integrale benadering van het mobiliteits-systeem en daarmee ook het mobiliteitsprobleem. Hoewel het voor enige vertraging zorgt bij bepaalde projecten zijn we van mening dat er uiteindelijk een weloverwogen plan op tafel komt te liggen en dat dit ten goede komt aan projecten zoals het Oosterhamriktrace. Het is ook overduidelijk dat de fiets centraal staat in de stad Groningen, en dat is een goede zaak. We hebben het afgelopen jaar al aandacht gevraagd voor de doorfietsroutes en willen dat nu weer doen. Juist in deze tijd, waarin mensen het OV liever zouden vermijden, is het goed om extra in te zetten op deze routes en het communiceren daarvan en daarover. We willen het

college vragen of dit het aankomend jaar zo spoedig mogelijk alsnog verwezenlijkt kan worden. Dan komen we bij het onderwerp wonen. Er is een recordaantal woningen bijgebouwd het afgelopen jaar, wat een goede en belangrijke zaak is. Tegelijkertijd zien we ook dat er minder is verwezenlijkt dan dat er beoogd was. Het college gaf aan hier zoveel mogelijk anticyclisch in te willen blijven investeren, zodat dit niet nog verder terug gaat lopen. En we horen graag van het college of er ook nog andere zaken zijn die het college van plan is om te voorkomen dat dit het aankomend jaar nog verder terugloopt. Verder zijn we een heel eind op weg met de Woonvisie waarin de juiste onderwerpen worden aangestipt. Er wordt veel ingezet op sociale en middenhuur, de kwaliteit van woningen en diversiteit in wijken en dit moeten we vooral blijven doen. Een betaalbaar dak boven je hoofd in een leefbare wijk is van groot belang voor onze inwoners en hier moeten we echt op blijven inzetten. Er is ook veel aandacht voor bijzondere en gemengde woonvormen. Erg mooi om te zien. We willen het college aanmoedigen om hierin verdere stappen te nemen. We zien dat er in de jaarrekening ook wordt vermeld dat dergelijke woonvormen pas gerealiseerd worden als er een geschikte groep bewoners is gevonden, en de ChristenUnie ziet hierin tegelijkertijd ook kansen. Het realiseren van bijvoorbeeld de woonvormen voor ouderen, waarin men een eigen kamer heeft, maar ook een gedeelde kamer, zou ons inziens kunnen voorzien aan een behoefte waar vraag naar is. En we zouden daar met jullie het aankomend jaar graag verder over in gesprek willen. Dan komen we bij de leefomgeving en nou, die is van ons allemaal en daarom is het goed dat de gemeente initiatieven uit de samenleving voor onder andere vergroening en korte voedselketen ondersteunt. We willen dat wandelen, fietsen, spelen, tot rust komen en groenbeleving meer centraal staan, en dat geven we dan ook meer prioriteit in de keuzes die we maken in de inrichting van de openbare ruimte. Verder komen we de komende tijd nog uitgebreid te spreken over het afvalbeleid en hoewel dit heel belangrijk is, laten we dit daarom nu even rusten. Voor wat betreft duurzaamheid is de routekaart Groningen Energie het uitgangspunt, en in dat verband hebben we de afgelopen tijd onder andere al gesproken over zonne-energie, windenergie en warmtenet. Een ander belangrijk onderdeel van de aanpak is...

01:03:57

Voorzitter: Mevrouw Moorlag, we gaan nog even terug naar afval. De heer Dijk.

01:03:59

De heer Dijk: Ja, voorzitter, laten we de de toekomst van het afvalbeleid inderdaad maar even zitten. Maar u heeft toch ook gelezen dat nascheiding wel werkt en dat we daar wel onze doelen halen en bij de bronscheiding niet. En dan vraag ik mij af wat uw conclusie daarvan is.

01:04:15

Voorzitter: Mevrouw Moorlag.

01:04:17

Mevrouw Moorlag: Ja, daar gaan we inderdaad binnenkort verder over spreken met elkaar. Even kijken, hoor. Een ander belangrijk onderdeel van de aanpak is dat we in de bestaande bouw eigenaren willen stimuleren en faciliteren om zoveel mogelijk energie te besparen. En dit gebeurt via Groningen Woont Slim en de Wijk Energie Aanpak en kan het college ook aangeven in hoeverre we hiermee op koers liggen ten opzichte van de doelen in de routekaart Energie? Dat was het, voorzitter.

01:04:47

Voorzitter: Dank u wel. De heer Bos namens Student en Stad.

01:04:53

De heer Bos: Voorzitter, ik zal de onderwerpen stuk voor stuk in de gebruikelijke volgorde afgaan en met name het hoofdstuk Wonen. Allereerst evenementen. Student en Stad is blij om te zien dat over het algemeen het beoogd aantal evenementen is gehouden in Groningen. Deze stad heeft deze evenementen nodig en dat merken we, nu we ze niet hebben, alleen maar meer. Ook over de inhoud van het hoofdstuk Verkeer zijn we ook echt blij. We werken in Groningen aan een toekomstbestendige bereikbaarheid en daar blijven we in investeren. De fiets staat op één, en ook dat is goed om terug te zien – wel vervelend dat er meer dan twee miljoen over is op het onderdeel fietsparkeren op maat, terwijl dit toch als een belangrijk probleem wordt gezien in de binnenstad. Mijn fractie en ik hopen dan ook dat dit alsnog besteed gaat worden aan hoogwaardige fietsparkeerplekken in de binnenstad en of dat nou onder het oude V&D-gebouw of in de binnenstad-West gebeurt, dat is voor ons beide goed. Dan kom ik aan bij wonen. Er zijn vier zaken die ik over wonen wil bespreken. Allereerst: de gemeente stelt in het deelprogramma Jongerenhuisvesting dat - en ik quote- in Groningen geen behoefte meer is aan kleine, onzelfstandige kamers. Met andere woorden, Groningen heeft niet meer huizen nodig waar jongeren kunnen samenwonen. Deze aanname resulteert in een groot gedeelte van het beleid. Er worden geen onttrekkingsvergunningen uitgegeven voor dit soort kamers en huisbazen worden gemotiveerd om kamers om te bouwen. Maar deze aanname, die klopt niet, voorzitter, wij zijn verkeerd beleid aan het voeren. Waarom? Allereerst moet ik dan vertellen waar deze aanname op gebaseerd is, en die komt voort uit een Kences Monitor uit 2019. En daarin werd de vraag gesteld: studenten, willen jullie groter wonen? En nou, logischerwijs was het antwoord op de vraag ja, net als geldt voor veel andere mensen. Toen vervolgens de vraag werd gesteld: wilt u daar dan ook voor betalen en kunt u daar voor betalen, was het antwoord nee. Het college interpreteert deze cijfers en baseert daar beleid op, terwijl deze cijfers iets heel anders zeggen. Uit dit gegeven komt nog meer onbegrip. Mijn fractieleden en ik zien links en rechts dat studenten geen nieuw studentenhuus kunnen vinden. Op een berichtje op Facebook, van een studentenhuus dat een nieuwe huisgenoot zoekt, komen regelmatig meer dan honderd berichten, juist in deze tijd. Honderd studenten die allemaal willen hospiteren voor één kamer. Allemaal studenten die heel graag willen samenwonen. Er zijn ook internationale studenten bij die hier samen met mensen willen wonen, zodat ze nieuwe vrienden kunnen maken in Nederland. En nadat ze helemaal wanhopig zijn geworden omdat ze vijftig berichten hebben gestuurd naar verschillende huizen, spreek je ze en hebben ze geen idee hoe ze een leuk huus gaan regelen en komen dan terecht...

01:07:51

Voorzitter: De heer Bos, er is een vraag van de heer Van Niejenhuis.

01:07:55

De heer Van Niejenhuis: Dank u wel, voorzitter. Ja, voorzitter, ik begrijp van de heer Bos dat studenten niet veel voor een kamer willen betalen en dat verrast me ook niet. Maar er is natuurlijk ook een ander belang van de stad en dat is dat de leefkwaliteit ook geldt voor andere mensen. Die vele onttrekkingen in het verleden hebben tot heel veel problemen geleid, bent u het daar ook niet mee eens?

01:08:10

Voorzitter: De heer Bos.

01:08:11

De heer Bos: Ja, ik ga niet ontkennen dat er af en toe te veel studenten in een bepaalde wijk zijn. Wat

belangrijk is, waar ik zometeen op ga komen, is dat er op dit moment kamers worden omgebouwd, dus van een heel aantal studentenkamers worden een paar appartementen gemaakt en dan zijn we de verkeerde kant op aan het werken. En dat is precies niet wat we moeten willen. Want - dan kom ik nu op mijn punt – er zijn nog veel meer voorbeelden waaruit blijkt dat heel erg veel studenten op zoek zijn naar een kamer, dat er te weinig zijn en door corona gaat dat dit jaar, misschien ook wel volgende jaren alleen maar oplopen. Iedereen die van de middelbare school komt gaat studeren - er zijn veel meer mensen geslaagd en niemand gaat op een tussenjaar - er zullen veel meer mensen gaan studeren in Groningen en er gaan geen studenten naar het buitenland. Er is een grote vraag naar gezellige studentenhuizen en daaraan voldoen wij bij lange na niet in deze stad. Daarbij komt dat samenwonen eenzaamheid tegengaat, en dat is nou juist een heel erg groot en groeiend probleem, met name bij jongeren. Dit beleid werkt dat alleen maar in de hand. Begrijp me niet verkeerd, voorzitter, er zijn ook appartementen nodig, want ook daar is vraag naar, maar ombouwen waardoor je uiteindelijk minder kamers krijgt en en iedereen in zijn eentje moet wonen, dat is echt een verkeerde keuze. Wij gaan hier...

01:09:31

Voorzitter: U heeft weer een vraag en dit keer van de heer Rustebiel.

01:09:35

De heer Rustebiel: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik begrijp dat Student en Stad een hele analyse heeft van het corona-effect op de kamermarkt. Ik ben benieuwd of Student en Stad die analyse met ons wil delen, want bijvoorbeeld als 40 procent van de internationale studenten wegblijven, dan hebben we ook met dat effect te maken. Dus stel ons op de hoogte, we zijn zeer benieuwd.

01:09:52

Voorzitter: De heer Bos.

01:09:53

De heer Bos: Daar hebben we uitvoerig over gesproken en de analyse gaat inderdaad verder. Er komen minder internationale studenten naar Groningen, maar die zijn vaak op zoek naar ander soort kamers, wat erin resulteert dat juist naar die appartementen, waarvan we er nu meer krijgen, minder vraag komt en juist de vraag naar samenwonen in een gezellig studentenhuus waarbij je eenzaamheid tegengaat, groter wordt, maar het aanbod wordt kleiner. Dus kom ik weer op dezelfde conclusie: dat we op dit moment de verkeerde kant op aan het werken zijn.

01:10:26

Voorzitter: Vervolgvraag van de heer Rustebiel.

01:10:27

De heer Rustebiel: Ja, nogmaals, hoe komt u daar nu bij? Wilt u dat met ons delen, hoe u tot die inzichten komt, of zijn het gewoon een paar anekdotes die u gehoord heeft?

01:10:35

Voorzitter: De heer Bos.

01:10:35

De heer Bos: De RUG heeft zijn internationale beleid allang gepresenteerd en naar al zijn studenten gestuurd, daar ben ik er toevallig eentje van. Er komen geen internationale studenten hiernaartoe, maar ze gaan ook niet de andere kant op. Dus iedereen blijft hier en dit is daarop gebaseerd. Ik ga door voorzitter, want ik ga snel door mijn tijd heen. Het tweede punt: we hebben wij eindelijk een

nieuwe kamervergunning, misschien wel eindelijk een manier om aan te pakken dat bijna iedere huurder iedere maand wordt afgezet. Fraude met contracten of verhuiskosten, fraude met energielabels of met WOZ-waardes, studenten die als groep betalen zodat het puntensysteem niet telt, noem maar op. Dit alles resulteert erin, voorzitter, dat er een enorme groep inwoners in deze gemeente iedere maand te veel betaalt. Wat zou het mooi zijn als we hier op zouden kunnen handhaven als gemeente. En dan zien wij tot onze grote verbazing dat er een half miljoen euro over is op het onderdeel kamerverhuurbeleid, zo'n kans om te gaan handhaven met de nieuwe verhuur vergunning op huisjesmelkers die al veel te veel geld verdienen en studenten maar laten lenen. Mijn vraag aan de wethouder...

01:11:45

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Dijk.

01:11:50

De heer Dijk: Voorzitter, dank u wel. De SP heeft ooit het voorstel gedaan om een verhuurdersinspectie in het leven te roepen die juist druk aan de slag gaat met handhaven. Doet Student en Stad mee?

01:12:03

Voorzitter: De heer Bos.

01:12:05

De heer Bos: Absoluut. Je ziet links en rechts, als je erin gaat verdiepen, dat er zo ontzettend veel fraude is, en daar doen we eigenlijk veel te weinig aan. Naar de invulling moeten we natuurlijk nog even kijken, maar het klinkt in ieder geval goed en het is vooral heel erg nodig.

01:12:19

Voorzitter: Wilt u een beetje tempo maken met uw laatste punt, meneer Bos, want u bent bijna door de tijd heen.

01:12:25

De heer Bos: Ja. Ik wil graag als laatste nog Wijs uitlichten. Wijs is een initiatief waarmee studenten worden aangemoedigd, worden betrokken bij de stad en en zijn inwoners, om de inwoners te helpen en de studenten zich te laten ontwikkelen. Studenten hebben deze stad ontzettend veel te bieden en onder andere uit dit initiatief blijkt dit maar weer. Helaas zien wij dat het beoogde aantal studenten van duizend niet gehaald is, enkel 850. Nou, dat zijn er natuurlijk niet weinig, maar dat betekent wel dat er 150 studenten minder een ervaring rijker zijn, betrokken zijn bij de stad en dat er minder inwoners van de stad zijn geholpen. Na navragen blijkt dat Wijs heel erg blij is met hoe het gaat en ook heel erg blij is met onder andere hun plek in Paddepoel, maar dat ze op lange termijn wel graag willen groeien, vooral in het aantal fysieke locaties. Deze vraag naar hulp vanuit de stad is er ook. Is de gemeente bereid mee te helpen, zodat het beoogde aantal studenten die betrokken zijn, wel gehaald kan worden? Dan wil ik graag nog...

01:13:36

Voorzitter: U bent door uw tijd heen, de heer Bos. Dan wil ik graag naar de heer Mellings namens 100% Groningen.

01:13:43

De heer Mellings: Dank u wel voorzitter. Ook wij gaan er op volgorde bij langs, beginnend met evenementen. We zijn blij dat het stuk over evenementen begint door een bruisende en leefbare

gemeente te benoemen, vooral omdat die twee woorden voor de omwonenden onder spanning staan. Jong en oud kunnen zich tegoed doen aan vele concerten, culinaire festivals en andere gave initiatieven, zoals een openluchtbioscoop, Zienemaan & Sterren. En nu ik dit benoem besef ik me pas goed hoe lang geleden 2019 is. De vraag spookt wel: wanneer is het genoeg, als we zien dat er veel meer evenementen worden georganiseerd dan beoogd en we dito een ontzettend hoger aantal klachten daarbij zien, dan kunnen wij constateren dat onze evenemententerreinen wellicht niet ideaal passen bij de leefomgeving. Dat de stijging aan klachten alleen aan het weer wordt toegeschreven vinden we tekortdoen aan de feitelijke ervaring van de omwonenden. Al helemaal als we nagaan dat veel inwoners zelf al aangegeven hebben, niet meer te gaan klagen omdat herhaaldelijk klagen als onnodig wordt gezien. Als we dus meewegen dat het aantal klachten zou moeten dalen als de situatie hetzelfde zou blijven, benadrukt dat dat we wel degelijk een groot overlast probleem hebben en dat we deze bevindingen niet mogen afdoen aan het weer. De noodzaak voor een betere inrichting van onze evenemententerreinen en het zoeken naar betere locaties is wat ons betreft duidelijk. Onze evenementen zijn gewoonweg uit hun jasje gescheurd. Dan het onderwerp verkeer. We zijn blij dat er ook in 2019 veel aandacht is geschonken aan de positie van fietsers in onze gemeente. Nu, in 2020, zien we de effecten daarvan ook in levenden lijve terug. De gele steentjes zijn of worden vervangen door gele stenen met meer grip, de coating van de Museumbrug is vervangen door een coating met minder grip - oh oeps, die houden we dan maar voor de behandeling van de jaarrekening volgend jaar. Wel zien we dat het college heeft gedaan, wat het heeft beloofd. We hebben een belangrijke stap genomen in het terugdringen van fietsoverlast door het openen van de fietsenstalling aan de Nieuwe Markt. Er is ook een eerste stap naar een cultuurverschuiving onder Groningers om de fiets niet meteen voor de deur, in het pad te zetten, perfect is de oplossing nog niet. We hebben nog steeds niet het idee dat de fietsenstallingen duidelijk vindbaar zijn, maar nu hebben we in ieder geval een eerste voorbeeld, waarvan wat ons betreft nog vele mogen komen. Wat de parkeerdruk betreft: dit blijft een punt van onze aandacht. We hebben altijd gezegd dat het behoud van voldoende parkeerplaatsen voor inwoners en bezoekers zoveel mogelijk gewaarborgd moet blijven. Dan is betaald parkeren een mogelijkheid om deze waarborg te bieden en ondoelmatige bezoekers te weren, vermits de inwoners hier zelf om vragen. We lezen dat er ter plaatse, waar hier tegenstand was, dat niet doorgedrukt is. Daar zijn we in ieder geval blij mee. Dan het punt wonen. De stad blijkt in trek, en dat zien we ook heel duidelijk terug in de jaarrekening. We zien gelukkig ook dat het college zich hard blijft inzetten voor het realiseren van voldoende huisvesting op een gedegen, goed afgestemde manier. Tegelijkertijd maken we ons wel ontzettend zorgen over de kwaliteit van de bestaande woningvoorraad. Met gezinswoningen is het goed gesteld, maar met jongerenhuisvesting lijkt het toch nog steeds slecht te gaan. Het vergunningenstelsel zou hier een oplossing moeten bieden, maar bij eigen navraag blijkt dat de bewustwording van het bestaan daarvan, evenals de angsten voor de consequenties van een melding, nog veel verbeterpunten met zich meebrengt. Het is in 2019 natuurlijk nog erg vroeg om daar conclusies over te trekken, maar we hopen dat een goede inzet bij kan dragen aan een hoger tevredenheidscijfer in 2020. Dan de kwaliteit van leefomgeving. Wat afval betreft zijn wij heel erg blij met de stijging van de hoeveelheid afval die door onze inwoners gescheiden wordt, evenals de gigantische stijging in nascheiding. Goed informeren en verzorgen van [onhoorbaar] beleid blijkt al behoorlijk veel impact te hebben. Ik vind het een heel fijne ontwikkeling om mee te nemen naar de discussie omtrent Diftar in september. Complimenten aan het college voor deze verbetering en ook vooral naar onze eigen inwoners, die zich ook van een goede kant laten zien. En daar wil ik het graag bij laten. Dank u wel.

01:17:43

Voorzitter: Dank u wel. De heer Rustebiel namens D66.

01:17:48

De heer Rustebiel: Dank u wel, voorzitter, zo'n rekening laat altijd prachtig zien op hoe ongelooflijk veel terreinen de gemeente actief is. En ja, wij zien gewoon dat er ongelooflijk hard gewerkt wordt op al die terreinen. En eigenlijk zijn op de meeste punten de indicatoren wel ongeveer behaald, dus dat is goed. Wat belangrijk is om op te merken, is dat een aantal grote discussies echt nog voor ons ligt, bijvoorbeeld op het gebied van verkeer. Wij zijn erg tevreden over de manier waarop wij nu als gemeenteraad de discussie over de nieuwe Mobiliteitsvisie in zijn gegaan, want dat is echt nodig. De mobiliteitsvisie is het fundament waarop je de uitbreiding van de stad moet gaan bouwen. Want als we de gevraagde woningbouw bij de bestaande infrastructuur gaan voegen, dan weet je gewoon dat we tegen problemen aanlopen, en eigenlijk lopen we nu al tegen problemen aan. Voor D66 betekent dat het verdichten bij OV-knooppunten, de fiets tot aantrekkelijkste keuze maken en voorzieningen in de wijk, die mobiliteit gaan beperken. Een andere fundament voor duurzame stedelijke ontwikkeling is groen. We hebben de prima Visie op Klimaatadaptatie gelezen, maar wat we wel vaker zien is dat we een visie omarmen, maar dat het in de praktijk niet altijd goed gaat. Dus wij willen het college echt oproepen om die vergroening in al die losse projecten mee te blijven nemen en niet alleen maar de visie de visie te laten zijn. Voor wat betreft groen missen we ook een wat helder zicht op de biodiversiteit. Het college wil graag bomen planten, dat moedigen wij aan, maar ecologie is meer dan alleen bomen en gezien de ontwikkelingen in het landelijk gebied met de grote industrialisatie van de landbouw en de afnemende biodiversiteit daar, hebben wij als stad een verantwoordelijkheid op dat gebied. Ja, dan wonen. Er zitten vooral heel veel plannen in de pijplijn. Als gemeenteraad hebben we een aantal van die plannen mogen inzien, en die zien er gewoon goed uit. Wel krijgt onze fractie nog wat onvoldoende grip op de resultaten van die plannen. De heer Dijk zij het ook al: we lezen bijvoorbeeld wel over sociale huur en jongerenhuisvesting, maar hoeveel moeten we nu specifiek bouwen voor welke doelgroepen om die inclusieve stad ook te laten zijn? Wij zouden graag als fractie daar wat meer doelstellingen van het college zien, zodat wij ook beleid kunnen gaan meten, want dit is voor ons misschien wel het belangrijkste thema waar we nu als gemeente mee te maken hebben. Wat de rekening ook laat zien is de afhankelijkheid van grondbeleid, zowel de potentiële opbrengsten van grondbeleid als de negatieve gevolgen van grondbeleid, dus we zouden het college willen aanmoedigen om daar enigszins terughoudend mee om te gaan.

01:20:08

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Dijk.

01:20:10

De heer Dijk: Voorzitter, D66 maakt het heel concreet, bij wonen bijvoorbeeld, over doelstellingen, maar een minuut of twee daarvoor ging het over duurzaamheid, groen en energie. En bent u het dan met de SP-fractie eens dat vooral daar hele concrete doelen moeten komen, zodat we op zo'n dag als deze het college ter verantwoording kunnen roepen, of die gehaald zijn, ja of nee, want dat missen wij heel erg.

01:20:33

De heer Rustebiel: Ik kom nu op dit onderwerp – de meetbaarheid van de energiedoelen moet wat ons betreft ook beter. Oké, energie dus, het college maakt meters met Warmtestad en vooral ook met een ambitieuze regionale energiestrategie. Dat ziet er beleidsmatig allemaal heel goed uit. Maar

nog beter is het om minder energie te verbruiken, want dan hoeft je het ook niet duurzaam op te gaan wekken. Dus wij zouden graag zien dat het spoor besparing in het energiehoofdstuk meer nadruk krijgt, want volgens ons is besparen beter dan verduurzamen en de inwoner voelt dat ook direct in zijn portemonnee, wat weer goed is voor het draagvlak van die energietransitie. Het vraagt ook wel een aantal dingen die misschien in Den Haag geregeld moeten worden, bijvoorbeeld de gebouwgebonden financiering, dus wij moedigen het college aan om zich daar ook hard voor te blijven maken. Sowieso zou het wel fijn zijn om gezien wat Den Haag vraagt van gemeenten op het gebied van energietransitie, wat meer boter bij de vis te krijgen, want wij zijn wel trots op de ambitie om voorop te lopen, maar we zien ook de risico's. We hebben het dan natuurlijk over de financiële situatie van Warmtestad gehad, die is zeer zorgelijk, en tegelijkertijd zijn wij ook heel trots op het vehikel Warmtestad. Dus dat maakt het zowel een zorgenkindje als een trots. Wij zouden graag zien dat het college ons goed op de hoogte houdt van die ontwikkelingen. Tot slot nog een vraag over een wat moeilijk vindbaar spoor van het coalitieakkoord, het herwinnen van de openbare ruimte. Dat is een onderwerp wat je natuurlijk in veel beleidsterreinen terugziet, maar wij kunnen het moeilijk vastpakken hier in de rekening, wij weten niet wat de plannen zijn en wij weten ook niet wat er precies gerealiseerd is. In losse projecten hebben we het er wel over, bij de binnenstad, maar wat wil het college nu precies met herwinnen van de openbare ruimte? Daar willen wij wel wat meer over weten. Goed, de algemene conclusie is wat D66 betreft positief, maar er moet deze collegeperiode nog veel gebeuren en laten we daar hard mee aan de slag gaan.

01:22:19

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw De Wrede namens de Partij voor de Dieren.

01:22:28

Mevrouw De Wrede: Dank u wel, voorzitter, het gaat wel ten koste van mijn spreektijd, meneer Dijk, en ik ben nu al een beetje uit mijn concentratie. Dit neem ik mee. Het college wil nog steeds niet afzien van biomassa in haar energietransitie, maar zegt: die moet wel lokaal en duurzaam zijn. Maar ja, we weten ondertussen allemaal dat duurzame biomassa eigenlijk niet bestaat, want de CO₂-uitstoot is altijd groter dan die van gas. Maar ja, die CO₂-uitstoot hoeft bij de uitwerking van het klimaatakkoord niet te worden meegenomen, staat in dat klimaatakkoord en zo lijkt dat klimaatakkoord ook wel een beetje een wassen neus. En wat ons ook heel erg opvalt, is dat de energietransitie zoals die wordt beschreven in deze rekening vooral in het teken staat van innovatie, werkgelegenheid en economische ontwikkeling. Kunnen we überhaupt een leefbare planeet overhouden als we de focus zo houden op economische groei? Wij denken van niet, maar ja, dat probleem, dat kunnen we hier niet alleen oplossen, maar het is wel goed om ook eens op deze manier na te denken over de doelen die wij als gemeente, maar natuurlijk wereldwijd, zouden moeten stellen,

01:23:55

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Rustebiel.

01:23:58

De heer Rustebiel: Dank u wel, voorzitter, ja, hoeveel procent economische groei beoogt het college met dit energiebeleid? Kunt u mij dat vertellen?

01:24:05

Voorzitter: Mevrouw De Wrede.

Mevrouw De Wrede: Meneer Rustebiel, ik heb geen enkel idee, maar ik wou u net gaan bijvallen, dus dat ga ik toch doen. U pleitte in uw woordvoering voor meer nadruk op besparing en eigenlijk wat minder op het produceren van allerlei energie-opwekkende dingen, althans dat is mijn parafrase van uw woorden. En ja, daar kunnen wij goed inkomen. Daar zijn we het mee eens. Duurzaamheid, zo staat in de rekening, is meer dan alleen energie, het is ook onder andere voedsel. Dat vinden wij ook. Het meest belangrijk als je wilt verduurzamen in de wereld is voedsel en wat gaat het college doen met dierlijke eiwitten? We hopen dat we flink wat daarover te horen krijgen in de voedselvisie. Dan naar de ecologie. Er zijn natuurvriendelijke oevers aangelegd bij de Pioenvijver en het Hoornse Meer. Nou, hartstikke mooi. Er is het één en ander gebeurd op het gebied van ecologie, staat in de rekening. Het ecologisch beheer is voortgezet. Nou, we zouden dan wel graag weten wat dat dan is, wat is er dan allemaal verder nog gebeurd behalve die natuurvriendelijke oevers. Er wordt een nieuwe analyse gemeentelijke biodiversiteit uitgevoerd, die kan dienen als indicator-nulmeting. Nou, hartstikke mooi. Het is alleen jammer dat we die nog niet hebben gezien en dat we alleen dit regeltje hebben om daar een oordeel over te vellen. En hoe zit het bijvoorbeeld met de gemeentelijke doelsoorten? Gebeurt daar nog iets mee? Het is nogal stil, vinden wij, op het gebied van ecologie. Dan staat bij een aantal dingen: dit hebben we gehaald. Dan gaat het om onder andere vier verschillende beleidskaders, zoals zonneparken, wordt er ingezet op versterking van de ecologische en landschappelijke waarden. Nou, als dat wordt beschouwd als iets dat gebeurt op het gebied van ecologie, dan vind ik dat erg matig, want dat is natuurlijk zo goed als niks. En dan het Hampshire-hotel. Dit zou een verbetering van de ecologische kwaliteit zijn, met die veranderingen daar bij het Hampshire-hotel. We weten denk ik allemaal wat er is gebeurd en dat er ontzettend veel bomen zijn gekapt. Daar is vervolgens een stuk grond weggehaald, zodat het hotel nu kan adverteren met: we hebben een terras aan het water. Hier is publieke ruimte gesneuveld voor een hotel en dit is absoluut niet ten gunste gekomen aan de ecologie. Integendeel. Wat zegt het over dit college dat dit in de rekening staat als een pluspunt op het gebied van ecologie? Dat vind ik bijzonder matig, onder de maat en daar wil ik graag een een reactie op. Nou, we zijn blij met 200.000 euro extra voor de biodiversiteit en met een bredere aanpak van de eikenprocessierups. gericht op het vergroten van de natuurlijke vijanden, waar we al eerder om hebben gevraagd. Dierenwelzijn. Hoe zit het met de nota Dierenwelzijn? Wanneer komt die nou? U heeft helaas in het afgelopen jaar niets gedaan aan het voorkomen van het doodschieten van vossen op uw eigen gronden en bent dat ook niet van plan. Nou, daar zullen we met de voorjaarsnota op terugkomen en overige plichten ten aanzien van dierenwelzijn heeft u netjes afgekocht bij de dierenbescherming. We zijn wel blij dat u doorgaat met het traject voor het neutraliseren van katten. Dan het verkeer. De Partij voor de Dieren blijft zorgen houden over de Ring Zuid. We zijn blij met de uitgebreide beantwoording van onze schriftelijke vragen. Die hebben we nog niet helemaal kunnen bestuderen. Toch even één ding over de Ring Zuid: de damwanden, die blijven zitten in die ring, en die zijn aanmerkelijk dieper dan de tunnel die daar komt te liggen. Die damwanden zijn tot zo'n 32 meter diep, geloof ik, het scheelt een beetje. De tunnel is zo'n 15 meter diep, hier en daar wat minder, en dit gaat diepe grondwaterstromen belemmeren. Die grondwaterstromen lopen vanaf het zuiden naar het noorden, in verband met de de Hondsrug, en dat zou heel grote gevolgen kunnen hebben. Dat zit helemaal niet in het oorspronkelijke plan, dat die damwanden blijven zitten, en dat gebeurt normaliter ook nooit bij de aanleg van dit soort projecten. Waarom gebeurt dat hier? Wordt er rekening gehouden met de vernatting die dit wellicht gaat hebben voor het Sterrebos en gaat de combinatie Herepoort daar ook het water wegmalen als de Ring Zuid al helemaal is aangelegd? Is daar iets voor geregeld? En

mevrouw Gräper heeft – en dat was ook nogal bijzonder – de kosten voor die damwanden voorgeschoten aan combinatie Herepoort. Heeft zij behalve het kopen van de damwanden ook betaald voor het weer uit de grond halen van de damwanden, hoe zit dat precies financieel? Want het is voor de gemeente beter dat die dingen er wel uitgaan. Dank u wel.

01:29:12

Voorzitter: En waar u mevrouw Gräper zei bedoelt u neem ik aan de provincie Groningen. Meneer Dijk.

01:29:21

De heer Dijk: Moet mevrouw De Wrede van de Partij voor de Dieren niet de bewoners van Groningen of het college aanspreken op het niet behalen van de doelen als het om bronscheiding gaat en een groot compliment aan het college geven voor het behalen van de doelen, ruimschoots, van nascheiding?

01:29:37

Voorzitter: Mevrouw De Vreede.

01:29:38

Mevrouw De Wrede: Absoluut, dat was ik nog even vergeten, maar ik ben blij dat u mij daar op wijst.

01:29:45

Voorzitter: Dan kom ik bij de heer Ubbens namens het CDA.

01:29:48

De heer Ubbens: Dank u, voorzitter, ik begin met evenementen. Toch een behoorlijke toename van het aantal meldingen van geluidsoverlast. We hebben eerder al, eind 2019, gesproken over het evenementenbeleid. Daarbij hebben wij ook aangegeven dat wij goed naar die locatieprofielen moeten gaan kijken, onder andere samenvakken van het Suikerterrein en het Stadspark, omdat daar veel overlast van komt. En er zijn een aantal woonlocaties die daar vlak tussen liggen, en die hebben dan van allebei last. Dan verkeer. Nou, de doelstelling: als het bijvoorbeeld gaat om verkeersveiligheid, is de doelstelling dat 60 procent van de inwoners tevreden is met de verkeersveiligheid, althans, dat was de doelstelling vorig jaar. In de huidige jaarrekening staat daar niks meer over opgenomen, maar laat in ieder geval duidelijk zijn dat 60 procent van de stadjes en inwoners van onze gemeente tevreden zijn met verkeersveiligheid, wel een heel lage doelstelling is. Dan over het fietsbeleid. Ja, we hebben vorig jaar ook al aangegeven dat het aandeel in de modal split eigenlijk helemaal niet toeneemt. Dus wij investeren fors in de fiets, maken heel veel fietsverbindingen en dan zien we weer dat het aantal en het percentage fietsgebruikers niet toeneemt. Ik vraag me af hoe het college daar dit jaar tegenaan kijkt, hoe gaan wij er voor zorgen dat dat ook rendeert, dat het fietsen toeneemt of zijn we dan tevreden met het huidige percentage, is het niet de bedoeling dat het gaat toenemen? De waardering van het OV, daar hebben we een vraag over. De waardering van het OV op buurtniveau ligt op een minimaal niveau, zegt het college zelf. Maar er zijn ook een aantal buurten waarvan we weten dat die daaronder zit. Is het niet veel beter om te zeggen: er moet op minimumniveau worden vastgesteld en elke buurt moet daaraan voldoen en we gaan niet weer zo'n gemiddelde vaststellen voor de hele gemeente. Parkeren. Nou, wij hebben daar een andere mening over dan een aantal andere fracties en wellicht ook dan het college. Over het herwinnen van de openbare ruimte waar D66 net wat over zei: wij zien toch dat dat wellicht minder effectief gaat zijn dan gehoopt. Er zijn zeker een aantal buurten waar de parkeerdruk iets is afgenomen. Maar dat komt vaak in eerste instantie doordat een waterbedeffer het aantal

geparkeerde auto's daar heeft doen toenemen, en dat haal je dan weg met betaald parkeren invoeren. Maar er zijn ook nog een heleboel buurten met betaald parkeren, waar de parkeerdruk enorm hoog is, waar je dus helemaal geen openbare ruimte herwint door het invoeren van betaald parkeren en het autobezit in de gemeente blijft best wel hoog. Dus in hoeverre gaat betaald parkeren of een nieuw beleid, echt het aantal geparkeerde auto's en het autobezit in onze gemeente doen afnemen? Want als dat niet afneemt, dan herwinnen we met dit beleid geen openbare ruimte en zaden we een groot deel van de inwoners op met kosten. Wonen. Daar gaan we het natuurlijk volgende week uitgebreid over hebben en over de nieuwe Woonvisie hebben we al eerder gezegd: ziet er goed uit. Van 2019 kun je zien dat het aantal gezinswoningen dat gerealiseerd is of het een aantal aangetrokken gezinnen dat zich gevestigd heeft, hoger is dan beoogd, maar de doelstelling was ook wel erg bescheiden. Dus ja, dan haal je het vrij makkelijk. Nog een enigszins technische vraag: het viel mij vandaag pas op dat er twee verschillende getallen worden genoemd als het gaat om de realisatie van grondgebonden woningen, één bij het onderdeel gezinnen en dan staan bij de uitleggebieden verschillende getallen, dus dat is enigszins vreemd. Nou, prestatie-indicatoren over duurzaamheid. Die zijn er niet, ze zijn leeg en dan wordt er gezegd: we moeten nieuwe prestatie-indicatoren voor de woningvoorraad maken, maar ja, dat doet ons wel twijfelen in brede zin aan onze roadmap naar 2035. En dan kom ik gelijk op duurzaamheid: 2035 energieneutraal, dat is een enorm uitdagende doelstelling en wij hebben al vaak gezegd: is dat nog wel realistisch? Het komt steeds verder uit zicht, lijkt het wel, zeker als je dan bijvoorbeeld nu een jaarrekening 2019 krijgt waar geen prestaties over dat jaar gemeten zijn en we helemaal niet weten wat we dit jaar hebben toegevoegd. Dat zit misschien al in de routekaart, maar we kunnen nog steeds niet op jaarbasis zien hoe ver we zijn en hoeveel energie we hebben bespaard en lopen we op schema. Hier lees ik bijvoorbeeld alleen maar: tussen 2013 en 2018 zijn we van 3,8 naar 6,1 procent duurzame energie gegaan. Nou, als we dit jaar een heel klein beetje daarbij krijgen, zitten we misschien op zeven, acht procent duurzame energie. En we hebben nog maar 15 jaar, dus dat wordt ontzettend krap, laat ik dat dan maar zeggen. Dan tot slot de kwaliteit van de leefomgeving: de tevredenheid van inwoners daarover, daar is de doelstelling een 6,5. Ook dat is een behoorlijk lage doelstelling, zeggen dat de bewoners een 6,5 moeten geven voor de kwaliteit van hun leefomgeving of het onderhoud daarvan – ik zou willen zeggen: laten we dat op een hoger niveau zetten of laten we tenminste zeggen: die 6,5 is de ondergrens voor elke wijk; overal in de stad moeten de bewoners het onderhoud een 6,5 geven en niet dat cijfer als gemiddelde voor de stad. Nu hebben we het al heel vaak gehad over het borgniveau, elk jaar weer via het college: een feestje als 90 procent van de stad er matig bij ligt, dan hebben we het weer gehaald. Maar goed, het bovenniveau is gewoon laag en ja, dan haalt 90 procent van de stad dat lage niveau. Gefeliciteerd. Positief is wel dat er steeds meer mensen betrokken zijn bij het schoonhouden van de stad. Je kunt ook een beetje cynisch worden, zoals de Stadspartij, dat steeds meer mensen denken: dan ga ik het zelf wel doen, maar laat ik in ieder geval tegen het college zeggen: laat dat niet een reden zijn om nog meer te gaan bezuinigen. Dus niet dat we zien dat mensen het zelf willen doen en dan zeggen: dan kunnen we ons nog verder terugtrekken. Er ligt inderdaad een grote verantwoordelijkheid, ook bij de gemeente, om de omgeving schoon te houden. Mensen betalen daar ook hun belasting voor. Over het ophalen van afval en het scheiden daarvan: daar krijgen we nog een uitgebreide discussie over dit jaar. Ons is ook opgevallen dat alleen bij nascheiding van kunststof en drankverpakkingen die doelstellingen waren gehaald. Dat geeft wel te denken. Wellicht dat het college daar nog op kan reflecteren. Maar we gaan het zeker meenemen in de discussie over het afvalbeleid. Tot slot viel het ons op dat er 280.000 euro aan extra inkomsten was voor reclame op straatmeubilair. Nou, wij hebben daar in het verleden wel eens vragen gesteld

over het schoonhouden van straatmeubilair en wildplakken. Het was voor ons een idee om te zeggen: kun je die 280.000 euro extra inkomsten, van reclame op het straatmeubilair niet inzetten voor extra aanpak van wildplakken of zwerfvuil, om dat geld daarvoor te gaan inzetten? Tot zover.

01:36:39

Voorzitter: Dank u wel. Dan kom ik bij de heer Ram namens de PVV.

01:36:42

De heer Ram: Ik dank u wel. Voorzitter, ik begin bij de evenementen. Binnen een bruisende gemeente als Groningen vinden een hoop evenementen plaats. De gemeente moet hierin faciliteren en ruimte bieden, maar ook handhaven als er sprake is van overlast. Helaas is het aantal overlastmeldingen toegenomen. Verreweg de meeste meldingen van geluidsoverlast zijn binnengekomen naar aanleiding van het festival Paradigm op het Suikerunieterrein, maar ook bij het Stadspark is veel overlast geweest. Als oorzaak wordt opgevoerd bij het festival Paradigm: vooral regen en windrichting. Nou verwacht ik natuurlijk niet van de gemeente dat ze het weer kunnen beïnvloeden, maar ze kunnen wel de weerberichten lezen. Met andere woorden: kan het college toezeggen dat zij hier beter op gaan monitoren en eerder ingrijpen als dit nodig is? Een ander punt qua evenementen dat wij in de jaarrekening zagen is de drafbaan. Wat gaat de gemeente doen met de draverij en de drafbaan in het Stadspark en zijn de stukken al gevonden met de plichten van de gemeente, die zijn opgesteld door de oprichter van het Stadspark? Daarnaast wil ik nog even iets anders benoemen: in de jaarrekening wordt op diverse plaatsen netjes weergegeven wat beoogd is en uiteindelijk gerealiseerd. Dat ziet er goed uit. Zo kunnen we goed controleren wat het resultaat is. Binnen het onderdeel evenementen wordt echter niets gezegd over het evenement Sinterklaas en zijn grote zwartepietenvriend. Die zien we niet terug behalve onder het kopje radicalisering. Dat vinden wij toch wel een vrij radicaal standpunt. Dit is onder de noemer inclusiviteit, denk ik dan. Wat beoogt het college met dit evenement? En wanneer zijn de doelstellingen van dit evenement inclusief geworden? Vindt het college dat deze cultuur van bovenaf wordt opgelegd aan onze inwoners en kan het college ook een definitie geven van de gewenste cultuur die Groningen moet opvolgen? Een andere punt dat wij willen noemen - ja, ik daag het college een beetje uit - kan het college voor een draagvlakonderzoek zorgen als het gaat om het behoud van Sinterklaas en Zwarte Piet in deze gemeente, bijvoorbeeld een referendum? Dan kunnen we gewoon toetsen wat onze gemeente echt wil en wordt er niet iets opgedragen van bovenaf. Voorzitter, dan kom ik bij het punt verkeer. De PVV is de mobiliteitspartij bij uitstek en wij willen graag een integrale aanpak waarbij fietsen, auto, OV, vliegtuig voldoende ruimte krijgen en elkaar aanvullen. Op onderdelen komt dit ook terug in een aanpak die het college kiest. We hebben daar wel enkele vragen over. Ten eerste Airport Eelde. Dat komt helemaal niet meer naar voren in het programma verkeer, terwijl dit een spil is in het mobiliteitsplaatje van Groningen en hier ook een aansluiting is voor het busvervoer. Waarom vermeldt het college niets meer over Airport Eelde? Of is met de aandelen die verkocht zijn de airport definitief buiten beeld en wordt er helemaal geen mobiliteitsbeleids meer op gevoerd? Graag een reactie van het college. Dan de zuidelijke ring, voorzitter. Wat is toegezegd in 2019 is dat eind 2019 een overzicht zou komen van de financiële situatie rondom de zuidelijke ring. Er zijn procesafspraken over gemaakt, er zou een totaaloplossing komen. Dat zou gepresenteerd worden door de commissie Hertogh. Waarom is dit niet gebeurd, college? Dan het punt van de fiets. Het college begint met een lofzang op de fiets, en dat wordt ook nadrukkelijk gemeld om de fiets te ondersteunen. Hoe rijmt dan het college dat er de laatste maanden een fietsverbod wordt geïntroduceerd vanwege corona en dan gelijk weer wordt teruggetrokken als er een beetje druk op

is? Dus graag een verhelderend antwoord, voorzitter. Dan nog even over het fietsparkeren in de kelder van de voormalige V&D. Er is een krediet aangevraagd van 200.000 euro om de plannen hier te realiseren en uit te werken. Is dit bedrag nu al uitgegeven? Wat zijn de resultaten? Is er nu al een uitgewerkt plan en wanneer komt dan daadwerkelijk die fietsenkelder? Dan het punt over het openbaar vervoer. Voorzitter, het college vindt het heel erg belangrijk om het OV CO2-vrij en zero-emissie te krijgen. Er zijn al veel bussen 100 procent elektrisch en er zijn heel veel laadpunten gerealiseerd waar zonnepanelen worden geplaatst enzovoorts. Maar de vraag is wel: als de zon niet schijnt, dan moet de elektriciteit ergens anders vandaan komen, bijvoorbeeld uit biomassa of kolencentrales. Worden dan nu ook afspraken gemaakt om die zero-emissie daadwerkelijk te realiseren? Want anders ben je die emissie denkbeeldig aan het verwijderen, alleen op papier, en wordt vervolgens via gas, kolen, biomassacentrales gewoon weer uitgestoten op een andere plek. Graag een reactie van het college. Dan het deelprogramma auto. Wat is de visie van het college op de verkeersstroom vanuit Haren naar Groningen-Zuid en de bereikbaarheid van Ten Boer met de auto? Want wij zien dat helemaal niet terug in deze jaarrekening. Graag een reactie van het college hierop, voorzitter. Dan het parkeren en, zoals al eerder gezegd, de auto wordt gezien als een melkkoe waar veel geld aan wordt verdiend door deze gemeente. Als je kijkt naar de inkomsten uit parkeren is er een stijging van 60 procent van de parkeertarieven sinds 2015. Dan vragen we ons af: is dat niet heel ongunstig voor de bereikbaarheid van van onze gemeente? Hoe verhoudt zich dat dit tot hoe gastvrij onze gemeente wil zijn, als je een heel groot gedeelte van onze inwoners op hoge kosten jaagt, want veel mensen kunnen gewoon niet de binnenstad bereiken zonder een auto. Denk aan ouderen, bijvoorbeeld. Dan de verkeersveiligheid. Het college heeft tot doel gesteld om de verkeersveiligheid te verbeteren in de gemeente, dat juichen wij toe. Er wordt onder andere ingezet op voorlichting en educatie. De projecten in het onderwijs worden daar ook uitgevoerd. Er is duidelijk vermeld hoeveel er zijn uitgevoerd en hoeveel er zijn beoogd, dus dat is goed gegaan. Maar dan vragen we ons wel af of vervolgens gemonitord wordt of dit ook effect heeft op het aantal verkeersslachtoffers, daalt dat dan in dit geval. Met andere woorden: zijn deze projecten effectief? Of moet daar nog iets anders gebeuren?

01:44:43

Voorzitter: Wilt u tot een afronding komen?

01:44:48

De heer Ram: Ja, dan zal ik even mijn best doen, want ik had nog heel veel andere vragen, maar die zal ik dan maar even laten zitten. We zijn in ieder geval blij dat met het puntje duurzaamheid - De PVV wordt meestal niet blij als ze dat woord in de jaarrekening lezen - de doelen niet zijn gehaald. En alle gekheid op een stokje, de PVV kan daar kort over zijn: we vinden dat het geld dat daaraan is uitgegeven, verspild geld en dat had aan andere zaken moeten worden uitgegeven, zoals gezegd. En om af te ronden, voorzitter: nascheiding werkt beter dan bronscheiding. Dank u wel, voorzitter.

01:45:31

Voorzitter: Dat scheelt weer een interruptie. Dank u wel, dan hebben we de commissie helemaal gehad. Er zijn ook her en der wat technische vragen gesteld. Die hoeft het college wat mij betreft niet te beantwoorden, als het kan, is het natuurlijk prima, en dan hoop ik dat we met een schorsing van een minuut of tien voldoende hebben. Dan schorsen we nu en dan zien we elkaar weer om 11 minuten over zes.

01:59:19

Voorzitter: Laten we verder gaan met de beantwoording en als eerste de heer Van der Schaaf.

De heer Van der Schaaf: Ja, dank u wel. Voorzitter, ik zal proberen de vragen met betrekking tot wonen en grondbeleid te beantwoorden. Ik begin met een paar algemene dingen die naar voren kwamen en die ook in een paar vragen duidelijk naar voren kwamen, met name bijvoorbeeld bij de heer Sietsma en de heer Rustebiel. De vraag: al die mooie ambities, die de gemeente Groningen uitspreekt, komen die eigenlijk wel voldoende terug in de concrete plannen die we uiteindelijk gaan maken?. Suikerzijde werd als lichtend voorbeeld genoemd, maar doen we dat bij die andere zaken ook? En nou, dat zeg ik erover in, dat is buitengewoon belangrijk. Het heeft niet zo veel zin om dat per project te doen. Het heeft ook niet zo heel veel zin om in algemene termen thema's op het gebied van leefkwaliteit, klimaat, adaptatie, natuurinclusiviteit, separaat vast te stellen. Het heeft pas echt betekenis in al die ruimtelijke projecten, of het nou om woningbouwprojecten of een verkeersproject of economische projecten of een gemengd project gaat, daar moeten ze zwaar integraal vanaf punt nul in zitten. We hebben dat vastgelegd in de Omgevingsvisie, de Next City, dat het thema leefkwaliteit heeft gemunt en geïntroduceerd. En er komt nu nog een aantal zaken bij, met name op gebied van mobiliteit en groen, de komende tijd, en die zullen we ook weer in die actualisatie van de Omgevingsvisie en uiteindelijk ook in een Omgevingsplan landen. Er zullen ook weer gebiedsontwikkelingsplannen moeten worden geborgd, waar de Suikerzijde een voorbeeld van is. We maken dan ook een stapje naar – en dat zal ook gebeuren - de openbare ruimte. En dat zullen we doen in de Leidraad Openbare Ruimte die op dit moment in ontwikkeling is en waar we met u ook over komen te spreken, zodat we weer wat invulling geven aan het begrip. - wat betekent dat nou - herwinnen van de openbare ruimte in de praktijk. Een ander thema dat scherp naar voren kwam, was de woningbouwproductie in zijn algemeenheid. Het klopt dat de afgelopen jaren, ook in relatie tot de jaren daarvoor, veel gebouwd is, maar ik geef iedereen die zegt: dat is eigenlijk nog veel te weinig gezien de situatie op de woningmarkt, ook gelijk. Dus ik hoop ook dat we met elkaar de komende jaren. in ieder geval aan gemeentezijde, woningbouwplannen kunnen vaststellen en in gang zetten. De komende tijd komt er een aantal heel grote aan, we noemden al de Suikerzijde, de Stadshavens, maar ook de Eemskanaalzone deel 4 -het gebied tussen het huidige Meerstad en de stad -en ook bijvoorbeeld de [onhoorbaar] waar we onlangs over gesproken hebben, vier heel grote gebiedsontwikkelingen die de komende jaren door ons in de verf worden gezet en worden uitgevoerd. Dan maak ik even een kleine politieke opmerking als reactie op mevrouw De Vries over zoveel jaren PvdA-beleid: volgens mij is het niet alleen PvdA-beleid, heel veel partijen hebben in dat college gezeten de afgelopen jaren, en dat geldt eigenlijk ook voor het landelijk beleid: daar hebben heel veel partijen aan de knoppen gezeten. Maar volgens mij is er één ding, waar zo langzamerhand bijna iedereen het over eens is: dat het beleid van het Rijk van de afgelopen jaren op het gebied van wonen, dat een inderdaad heel liberaal karakter heeft, nog niet heel veel positief effect heeft gehad op de woningbouwproductie. Ik denk dat daar zo langzamerhand iedereen het wel over eens is. En dat wil niet zeggen dat we een heel zwaar ideologisch debat moeten voeren, maar dat een actieve overheid, of het nou de gemeente is of het Rijk, zeker op gebied van wonen en ruimtelijke ordening, buitengewoon belangrijk is om het gewenste tempo en ook de kwaliteit die daarbij hoort, te halen. Een derde thema wat naar voren kwam, was het aantal technische vragen, maar ook een algemeen gevoel - de heer Rustebiel zei dat goed: we willen wel grip hebben, niet alleen op die woningmarkt zelf, maar ook of al die interventies die wij plegen, zin hebben. Dus we moeten, denk ik, echt een verbeteringslag maken, niet alleen in de rekening of - de heer Dijk vroeg er ook al naar - in aantallen. Die hele monitoring van de woningmarkt, het volgen van de woningmarkt, daar moeten we meer grip op hebben en daar meer met u over spreken en daarover rapporteren, zodat we kunnen zien of onze

interventies effect hebben. Dan gaat het niet alleen over nieuwbouw trouwens, maar gaat het ook minstens over de bestaande woningvoorraad. De heer Van Niejenhuis vroeg nog naar Kamers in de Lift. Kamers in de Lift had meerdere doelstellingen en één van de doelstellingen was de aanpak van misstanden op de kamerverhuurmarkt. Dus in die zin passen de inspanningen gewoon bij de doelstelling van het project. De heer Van Niejenhuis vroeg ook - dat had hij goed gezien - naar een punt over de SVN, Stimulering Volkshuisvesting, Nederland, waarbij we een correctie moesten doen van negen ton, negen ton negatief. Het klopt dat de afgelopen jaren – en dat heeft te maken met startersleningen en de aflossing daarop, dat zijn leningen die via SVN zijn verstrekt en er worden nog veel meer leningen door SVN verstrekt, maar deze correctie heeft te maken met startersleningen - dat de afgelopen jaren er een te hoog positief bedrag is geboekt daarop, dat we nu in één klap corrigeren. Dat leidt inderdaad tot een nadeel, maar uiteindelijk materieel dus niet, het is niet zo dat we hiermee geld hebben verloren. Het is wel zo dat we de afgelopen jaren eigenlijk een te positief saldo op deze post hebben geboekt. Dat corrigeren we nu.

02:04:22

Voorzitter: De heer Van Niejenhuis.

02:04:24

De heer Van Niejenhuis: Heeft dat dan te maken met het feit dat er, minder dan verwacht, leningen worden terugbetaald?

02:04:29

De heer Van der Schaaf: Nee, het heeft gewoon te maken met een verkeerde administratie in de contacten die er zijn geweest tussen de gemeente, het Rijk en SVN. Het heeft niets te maken met minder of meer geld, het is echt een administratieve kwestie. Dan de heer Stayen, die was niet echt het zonnetje in huis in zijn beoordeling van het collegebeleid, maar ik wil wel zeggen dat wij rapporteren op gebied van wonen integraal. Dus alle cijfers gaan over de hele gemeente, zowel over de voormalige gemeente Groningen als de voormalige gemeente Ten Boer als Haren, die zitten in alle tabellen en cijfers die wij noemen. Hij maakt ook nog een opmerking over het aantal ligplaatsen, de ontwikkeling daarvan. Wij kiezen ervoor - we hebben daar eerder met u over gesproken aan de hand van de routekaart - op langere termijn het aantal plekken voor wonen op het water - dat is meer dan alleen ligplaatsen - te laten groeien tot 550. Wij komen daar overigens later dit jaar op terug, want het klopt dat op korte termijn het aantal ligplaatsen niet toeneemt. En dat heeft alles te maken met aan de ene kant gebiedsontwikkelingen, waardoor er een aantal verdwijnen en aan de andere kant de moeilijkheid om nieuwe te maken. Maar we gaan ervan uit dat we zowel in Meerstad als in Suikerzijde echt nieuwe plekken kunnen maken. De heer Dijk maakte een opmerking over het percentage sociale huur, om dat terug te laten komen in de rekening, daar heb ik net al iets over gezegd. Volgens mij moeten we het totale bouwwerk van indicatoren met elkaar bekijken, hoe we dat beter kunnen doen, zodat we beter grip krijgen op wat we nu bouwen en wat dat betekent dat voor het effect op de woningmarkt. Dan mevrouw Moorlag over anticyclisch bouwen. Ik heb net al aangegeven dat we juist de komende tijd vier grote gebiedsontwikkelingen in de verf zetten die ik net heb genoemd, dus wij doen daar echt alles aan. Ook hopen wij daarin een partner te vinden in het Rijk, ook financieel, om die zaken in gang te zetten.

02:06:23

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Dijk.

02:06:25

De heer Dijk: Voorzitter, toch nog heel eventjes terug, hoor. Inderdaad: meer cijfers zou goed zijn, meer dingen om te controleren, maar ik heb er wel eentje specifiek uitgehaald, omdat die zo expliciet ook in het collegeprogramma staat, en dat is die percentages sociale woningbouw die gerealiseerd worden. Want met de rekening is het de bedoeling dat we het college kunnen controleren, anders kunt u het mooi opschrijven in het coalitieprogramma, maar komt het nergens meer terug.

02:06:49

Voorzitter: De heer Van der Schaaf.

02:06:51

De heer Van der Schaaf: Los nog van de rekening zelf hebben wij ook begin dit jaar, en dat zullen we ook volgend jaar doen – een apart verhaal gemaakt, waarin we precies aangeven wat we hebben gebouwd in het jaar daarvoor, en dan zullen we uiteraard ook op dit percentage terugkomen. En in het Meerjarenprogramma Wonen volgt dit natuurlijk ook. Ja, de bijzondere woonvormen: een paar keer is in deze raad al over het Knarrenhof gesproken. We zijn met de Knarrenhof verregaand in gesprek voor een locatie in Meerstad, daar hebben ze ook positief op gereageerd. Maar er zijn nog veel meer bijzondere woonvormen, ook op het gebied voor seniorenhuisvesting. We hebben in de Woonvisie ook aangegeven dat we daarover met een plan, een manifestatie willen komen. Wat interessant is om te melden is dat we ook in het kader van het Healthy Ageing Network Noord-Nederland samenwerken aan een project hoe we het samenwonen tussen jong en oud kunnen bevorderen. Student en Stad: wel een beetje een discussie die we vaker gehad hebben, ook bij de Woonvisie, over het aantal kamers in Groningen en al dan niet de behoefte die er is. We moeten ons wel goed realiseren dat als er één studentenstad is die veel kamers heeft, het Groningen is. Nergens is het percentage particuliere verhuur als onderdeel van de totale studentenhuysvesting zo hoog als in Groningen. We hebben 30.000 kamers, nog steeds, dus tussen 2005 en 2015 is het aantal spectaculair toegenomen en daarna is het inderdaad licht aan het afnemen, deels omdat we weinig onttrekkingsvergunningen meer veel verlenen, vorig jaar zelfs nul. En dat er in bepaalde plekken inderdaad soms kamers worden omgebouwd in eenheden, dat is geen beleid van de gemeente, dat is een gevolg van keuzes die ontwikkelaars maken, die lang niet altijd negatief zijn. Het leidt er soms toe dat de druk in sommige wijken wat afneemt, en per saldo doet deze gemeente nog ontzettend veel aan jongerenhuysvesting. Wat wel zo is, is het punt van samenwonen versus alleen wonen. Ik denk dat de scheiding - in een studentenhuys is het gezellig samen, in een studio is dat niet - maar die scheiding is niet meer zo radicaal denk ik. Maar het lijkt me wel goed dat wij in nieuwbouw van studentencomplexen de komende jaren meer aandacht zullen moeten besteden niet alleen aan de huysvesting, maar ook aan gemeenschappelijke ontmoetingsruimten, zodat samen leven wordt bevorderd, ook tussen Nederlandse studenten en internationale studenten.

02:09:14

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Ram.

02:09:15

De heer Ram: Dank u wel voorzitter. Toch even een vraag over studentenhuysvesting. We zien nu met de coronacrisis een trend dat de internationale student wegblijft. De inkomsten van verhuurders staan dus onder druk. Ze gaan zoeken naar een andere invulling daarvan. Het kan best zijn dat die studentenhuysvesting veel versneld minder wordt daardoor. Ziet u dat gevaar?

02:09:42

Voorzitter: De heer Van der Schaaf.

02:09:44

De heer Van der Schaaf: Ik weet niet of dat een gevaar is. Het zou kunnen dat huizen die op dit moment beschikbaar zijn voor internationale studenten, als internationale studenten niet komen, beschikbaar zouden kunnen komen voor Nederlandse studenten, terwijl de verwachting is dat dat aantal juist weer gaat groeien. Dus ik weet niet of het direct een groot gevaar is, maar omdat het nog heel onzeker is hoeveel internationale studenten er gaan komen, zijn we bijna dagelijks in gesprek met de universiteit en de Hanze, om te kijken wat we eventueel aan piekopvang zouden moeten organiseren in augustus. Wijs, daar werd nog naar gevraagd. Intussen heeft Wijs ook een vestiging in het Flores-huis in de Indische buurt. Dus dat breidt zich uit en we hopen dat we op die manier ook aan de aantallen komen. Ja, de heer Ubbens vroeg nog naar een realisatie van grondgebonden woningen. Ik heb even goed gekeken: daar zitten inderdaad volgens mij een paar foutjes in, niet zozeer in de cijfers, maar wel in de omschrijvingen van de cijfers. Maar het is zo dat wij 387 grondgebonden woningen in totaal vorig jaar in de gemeente Groningen hebben gebouwd, waarvan 247 in uitleggebieden. Het getal wat daartussen zit zijn grondgebonden woningen in de bestaande stad, op bestaand gebied. Tot slot nog een opmerking: er werd net ook al iets gezegd over corona. Er zijn meer opmerkingen vandaag daarover gemaakt en – en dat geldt ook voor de portefeuilles van mijn collega's, die zometeen worden toegelicht of beantwoord. Ik zou eigenlijk willen voorstellen aan het college om een bredere beschouwing -wat is het effect van corona, hoe ziet de wereld na corona eruit - om die mee te nemen naar het voorjaarsdebat. Dat is bij uitstek een thema waar we uitgebreid met elkaar over kunnen discussiëren op dat moment.

02:11:34

Voorzitter: Dank u wel, ik zal even kijken of iemand op de portefeuille van de heer Van der Schaaf nog vragen heeft. In ieder geval mevrouw De Vries.

02:11:41

Mevrouw de Vries: Dank u wel, voorzitter, de wethouder is nog niet ingegaan op de verschillende indicatoren op woningbouw die niet behaald zijn, zoals die grondgebonden woningen in uitleggebieden, hoe dat kan. Het kan natuurlijk zijn dat de wethouder denkt dat de behaalde 1800 woningen te danken zijn aan de gemeente en de niet behaalde indicatoren volledig te wijten zijn aan liberaal landelijk beleid. Maar ik ga er vanuit dat er ook gemeentelijk nog wel wat over te zeggen is.

02:12:02

Voorzitter: De heer Van der Schaaf.

02:12:04

De heer Van der Schaaf: Het is vaak eenvoudig te verklaren waarom indicatoren niet gehaald worden. Er wordt een planning gemaakt op basis van van verwachte aantallen, op basis van projecten die op dat moment bekend zijn, en soms kan het zijn dat er ergens een vertraging optreedt, dat verschilt heel erg per project. Soms kan het zijn dat een opleverdatum dermate verschuift, waardoor je in één keer over het jaar heen vliegt. Je ziet niet een soort dieperliggende oorzaak: je maakt een planning voor een jaar, projecten schuiven door, dat kan om heel verschillende redenen zijn. Het kan zijn dat er een technische oorzaak is. Het kan zijn dat een koper wat langer tijd nodig heeft. Waar het in ieder geval niks mee te maken heeft zijn procedures, want het opleveren van woningen dat vindt het komende jaar plaats. Dan zijn meestal de procedures wel afgerond.

02:12:53

Voorzitter: Dank u wel, dan komen we bij de heer Broeksma.

02:13:12

De heer Broeksma: Dank u wel, voorzitter, ik zal beginnen met de vragen rondom verkeer en daarna energie en duurzaamheid. GroenLinks vroeg naar stadslogistiek, naar experimenten die we uitvoeren, allerlei andere zaken waarvan we uit willen zoeken hoe het op een goede manier gaat. U heeft daar een brief over ontvangen, met ons indicatieve gebied, waarin we de zero-emissiezone willen opleggen – en later dit jaar krijgt u daarvan onze nadere voorstel. We voeren veel gesprekken, want het invoeren van zero-emissielogistiek heeft grote impact op eigenlijk alles wat zich in de binnenstad afspeelt, zowel op mensen die daar wonen als de bedrijven die daar gevestigd zijn, of die daar werken zoals bouwbedrijven en glazenwassers. We voeren die gesprekken nu, de inspraakperiode gaat later dit jaar starten. Dan komen we bij u terug over het hele verhaal van de stadslogistiek. U noemt ook de vakantiestraten of de leefstraten en dat vindt het college een prachtig initiatief – en dat past ook goed binnen onze visie op de openbare ruimte. Naar het voorbeeld van Gent, daar is die leefstraat misschien wel uitgevonden, is een aantal keren geëxperimenteerd met leefstraten in Groningen, de Gerbrand Bakkerstraat, de Kleine Leliestraat, enzovoorts. Als deze initiatieven er zijn vanuit de burgers, zullen we die zeker ondersteunen, waar wij dat kunnen. Slimme fietsroutes, die vraag werd gesteld door de VVD. Die pakken we op in 2020 en rollen die uit naar 2021. We zijn nu bezig - onlangs heeft u een voorkeurstracé voor de route Leek vastgesteld, het voorkeurstracé voor Assen willen wij u later dit jaar voorleggen, met de route Winsum zijn we druk bezig, het laatste stuk naar Ten Boer: ook dat heeft allemaal onze aandacht, dus dat wordt volop opgepakt. U vraagt ook via het scherm naar het recht van opstal.

02:15:12

Voorzitter: De heer Ubbens heeft, voordat u verder gaat, nog een vraag daarover.

02:15:15

De heer Ubbens: Even terugkomend op die leefstraatinitiatieven, daar gaat het college van harte aan meewerken begrijp ik nu, maar gaan we dan ook wel afspreken dat die leefstraten niet de parkeerdruk in andere straten daaromheen doen toenemen? Want ik zie de oplossing niet: de auto's moeten weg uit een bepaalde straat, dan maken we van die straat een leefstraat en die bewoners gaan hun auto dan ergens in de omgeving plaatsen, waardoor een andere straat parkeerdruk krijgt. Komt daar dan een goede oplossing voor?

02:15:43

Voorzitter: De wethouder.

02:15:44

De heer Broeksma: Ik denk dat dat van geval tot geval bekeken moet worden. Het lijkt me fair dat u die opmerking hier maakt. Het recht van opstal bij station Noord. ProRail bouwt de fietsenstallingen op de grond van de gemeente dus daar moet een recht van opstal gevestigd worden. Daar gaan we natuurlijk uitkomen. Naar parkeeropbrengsten wordt gevraagd, dat levert veel geld op. Dat klopt. Het is niet onze drijfveer, de drijfveer is dat we willen sturen met als sturingsmechanisme de prijs van het parkeren. Dat geeft natuurlijk ook een waarde van de openbare ruimte aan: de openbare ruimte is van de gemeente, het is niet per se gratis om daar je prive-bezit te stallen. Het is een sturend mechanisme, het levert geld op. Het zou gek zijn om dat niet te begroten. Op het moment dat het meer oplevert dan er begroot is, storten we dat af in de reserve voor slechte tijden. En nu, dit is zo'n moment waarop de parkeeropbrengsten sterk achterblijven bij wat we eerder gedacht hadden. De

Partij van de Arbeid vraagt naar alternatieve fietsroutes als het gaat om de Werkmanburg, de Folkingestraat enzovoorts. Dat komt. Wij willen kijken naar het voorplein van het station, maar ook in de Mobiliteitsvisie, de actualisatie van de visie op de binnenstad - u noemt de Werkmanbrug en de Folingestraat - willen we dat per se meenemen. Als het gaat om de fietsstraat Damsterdiep en u noemde, geloof ik, ook de Hereweg, naar het voorbeeld van de Korreweg: dat is al een stuk lastiger, omdat het gaat over een verkeersintensiteit die echt anders is dan bij de Korreweg. We denken wel na over Rummerinkhof. misschien de Kerklaan in Groningen, een aantal plekken waar de intensiteit, de verhouding tussen fietsers en auto's het toelaat om na te denken over een fietsstraat, daar willen we wel naar kijken. De voorbeelden die u noemt lenen zich daar minder voor, of misschien wel niet voor. De Stadspartij vraagt naar de Lelylijn. Ik heb daar eerder mededelingen over gedaan. We wachten op het rapport van de versnelling, de 30 minuten versnelling van de Randstad naar Groningen of andersom natuurlijk. Kort na de zomer verwachten wij dat met u te kunnen delen. De Ring Zuid wordt gevraagd, de Partij voor de Dieren: u stelt technische vragen, ik kan niet anders zeggen. Wij hebben onlangs de 21 vragen die u daarover heeft gesteld beantwoord. Die technische vragen die u nu stelt over de damwanden en hoe dat financieel geregeld is, daar kan ik u hier geen antwoord op geven. CDA vraagt naar de modal split van de fiets. Inderdaad kan die in de binnenstad eigenlijk niet veel groter dan die nu is, maar wel nog van het pendelverkeer van buiten de stad de stad in. En dan heeft de fiets onze sterke voorkeur, omdat die minder ruimte inneemt, CO2-vriendelijk is en gezond voor degenen die er gebruik van maken. We koersen vooral op tevredenheid van die fietser, meer dan op het vergroten van de modal split en zeker in de binnenstad. We denken dat de middelen die we daarvoor inzetten misschien heel beperkt effect zouden krijgen. De tevredenheid - dan gaat het bijvoorbeeld over die slimme fietsroutes waar ik het eerder over had - daar proberen we op te sturen. Het openbaar vervoer zegt u, dat zou eigenlijk overal een voldoende moeten zijn en niet een overall gemiddelde, een macro-gemiddelde, Dat klopt. Elke twee jaar meten we dat per buurt en op wijkniveau. In 2020 is dat weer aan de beurt. Maar ook bij elke dienstregeling - u heeft het weer gemerkt - vragen we bij buurtverenigingen hoe zij kijken naar het openbaar vervoer in hun buurt en of zij tevreden zijn over zowel de dienstregeling als over de kwaliteit van de bus zelf. De Partij Voor de Vrijheid vraagt naar Airport Eelde: waarom ontbreekt deze in de Mobiliteitsvisie? Omdat in onze mobiliteit naar de stad toe Airport Eelde nauwelijks een rol speelt. Dat gaat over minimale aantallen, afgerond is dat nihil. De zuidelijke ring, waarom is er nog geen rapport? U heeft afgelopen maandag in de dagmail de voortgangsrapportage gekregen van de Ring Zuid, waarin wij aangeven dat er nog geen overeenstemming is op de Taskforce Financiën, die gesprekken lopen nog. Het fietsverbod in plaats van de promotie voor fietsen: fietsen vinden wij inderdaad belangrijk, het neemt relatief weinig ruimte in, het is een gezonde manier van vervoer en het levert ook weinig uitstoot op en dat willen we graag. Het fietsverbod, zoals we dat instelden, had te maken met de ruimte die we wilden geven aan de voetganger in het kernwinkelgebied, dus niet de hele binnenstad, maar in het kernwinkelgebied, waar ook de horeca, een belangrijk deel van de horeca, zich bevindt en met het openstellen van horeca, met het weer naar school gaan van middelbare scholieren, hebben we gekozen om een fietsverbod daar in het kernwinkelgebied af te kondigen. En op een moment dat zou blijken dat dat niet nodig zou zijn, strenger zou zijn dan nodig, zouden we het weer intrekken. En dat hebben we ook vorige week dinsdag of woensdag gedaan. U vraagt naar de fietskelder onder de V&D. Later dit jaar willen wij het definitieve kredietvoorstel voorleggen, waarbij 1300 tot 1500 extra fietsplekken, overdekte fietsplekken in de binnenstad tot stand komen. U vraagt ook naar de elektriciteit ten behoeve van het openbaar vervoer. Dat is

volledig groen. Autobereikbaarheid Ten Boer en Haren: dat hoort bij de pendel naar de binnenstad, naar de stad Groningen zelf. Dat is dus een onderdeel van de Mobiliteitsvisie.

02:21:23

Voorzitter: De heer Ram.

02:21:28

De heer Ram: Dank u wel voorzitter. De wethouder geeft aan dat de elektriciteitsvoorziening van het busvervoer volledig groen is. Ik zou graag daar de stukken van zien, dan kunt u het onderbouwen, want als de zon niet schijnt, dan moet de elektriciteit toch ergens vandaan komen, dat is toch logica?

02:21:52

Voorzitter: De heer Broeksma.

02:21:54

De heer Broeksma: Elektriciteit kan worden opgeslagen, er is ook windenergie, er is waterenergie. Op die manier gaat dat. Het is gewoon groene energie, alle energie van de gemeente Groningen trouwens, in onze gebouwen – dat is niks nieuws. U bent er laatst over geïnformeerd, over onze inkoop van elektriciteit. De parkeertarieven. Ja, er is net iets over gezegd: kunnen we nog de binnenstad bereiken? Ja, Forumgarage is genoemd, er zijn parkeergarages in de binnenstad, die zijn niet gratis, dat klopt, dat heeft te maken met exploitatie en de openbare ruimte kost nu eenmaal plek. Maar we zeggen ook: alle plekken zijn met de auto te bereiken, alleen ontmoedigen we dat wel, omdat de auto relatief veel ruimte inneemt, ook uitstoot heeft en dus promoten we het openbaar vervoer, fiets en wandelen. Effectiviteit van verkeerseducatie, vraagt u nog naar. Het is natuurlijk moeilijk om dat rechtstreeks te meten: de educatie die op een bepaalde school op enig moment plaatsvindt, vermindert die- door bewustwording bij een kind - letsel bij een ongeval, zorgt die dat we iets veiliger gaan fietsen? We hopen dat, één op één is dat niet te meten, maar we zien wel een dalend aantal ongevallen. We nemen een aantal acties, verkeerseducatie, we maken ook kruispunten veiliger. Dat doen we en we zien dat het aantal ongevallen daalt. Nou, één op één is dat misschien niet 100 procent met elkaar in verband te brengen, maar we doen acties, en we zien dat de resultaten beter worden, en we hopen dat dat komt door de acties die we gedaan hebben. Tot zoverre verkeer, voorzitter.

02:23:37

Voorzitter: Dan heeft in ieder geval de heer Ubbens nog een vraag.

02:23:43

De heer Ubbens: Nog even terugkomend op die doelstelling voor het fietsverkeer: ik snap dat u zegt 65 procent modal split voor de binnenstad of dwars door de stad heen, dat is moeilijk om dat over te brengen, maar we moeten toch wel een doelstelling maken voor het verkeer van buiten de stad de stad in, want er staat nu geen doelstelling, alleen een percentage.

02:24:06

Voorzitter: De heer Broeksma.

02:24:09

De heer Broeksma: Het is misschien goed om dat bij de Mobiliteitsvisie dan wat helderder te maken. We moeten niet uit de duim een getal noemen, maar het moet gebaseerd zijn op een reëel getal dat haalbaar is met de maatregelen die we kunnen nemen.

02:24:21

Voorzitter: De heer Stayen heeft nog een vraag.

02:24:23

De heer Stayen: Wij hadden ook nog gevraagd naar het verplicht inpandig fietsparkeren, of daar ook op gehandhaafd wordt, aangezien daar volgens onze waarnemingen overal de hand mee gelicht wordt.

02:24:33

Voorzitter: De heer Broeksma.

02:24:34

De heer Broeksma: Ik weet niet wat u precies met inpandig fietsparkeren bedoelt?

02:24:39

De heer Stayen: U verplicht, in uw eigen stuk zegt u het ook weer, zowel bij nieuwbouw als bij verbouw, dat woningeigenaren of de bouwers verplicht zijn om een inpandige fietsenberging te creëren, zodat fietsen niet op voorhand al op straat komen te staan. Alleen onze ervaring is dat als die gecreëerd is - dat zal best nog wel gecontroleerd worden bij bouwvergunningen - dat na een jaartje al die fietsen toch op straat staan en een inpandige fietsenberging voor iets anders gebruik wordt, soms zelfs als studentenkamer.

02:25:08

Voorzitter: De heer Broeksma.

02:25:11

De heer Broeksma: Nou dat fietsparkeren op straat, dat is een thema voor ons. Dat heeft u ook de afgelopen weken gemerkt als het gaat over de binnenstad. En het is inderdaad de bedoeling dat fietsen, je eigen fiets, in je eigen woning, je schuurtje, enzovoorts komt te staan en niet per se op straat. Handhaven daarop, dat proberen we zo goed mogelijk te doen. Als dat onvoldoende is, dan strekt het ons tot aanbeveling om dat beter te doen. We roeien met de riemen die we hebben, wat dat betreft, dat is natuurlijk ook weer een realiteit, maar fietsparkeren op straat, dat heeft volop onze aandacht. Dan energie en duurzaamheid, voorzitter.

02:25:44

Voorzitter: Ook nog.

02:25:46

De heer Broeksma: Ja ook nog. Ook een leuk onderwerp. GroenLinks vraagt om extra aandacht voor het bedrijfsleven: kan er meer handhaving plaatsvinden. Dat doen we ook, we zijn van één naar drie fte opgeschaald, ook de wetgeving verplicht bedrijven om dat na te leven. En soms – we zijn in gesprek met Groningen Werkt Slim, met bedrijfsverenigingen, en die willen, niet omdat het moet, omdat wij het graag willen, omdat we het netjes vragen, maar vanuit een eigen gevoelde maatschappelijke verantwoordelijkheid. Daar spreek ik ze soms ook op aan. Soms zijn zonnepanelen op het dak van een bedrijfspand niet altijd mogelijk omdat de netcapaciteit onvoldoende is, dus we zijn ook met Enexis, en dan indirect met TenneT, in gesprek om de netcapaciteit in alle plekken van de stad en ook buiten de stad, op orde te krijgen. Dat is niet iets wat in een week geregeld is, maar we zijn druk bezig om die initiatieven die er zijn aansluitwaardig te maken. Ambities...

02:26:52

Voorzitter: Een vraag van de heer Sietsma.

02:26:54

De heer Sietsma: Voorzitter, het is heel mooi dat de handhaving capaciteit is uitgebreid en ik snap de problemen met de netcapaciteit, maar heel veel van de maatregelen die wettelijk genomen zouden moeten worden gaan over besparingen. Zet het college daar ook op in? Want dat lijkt me nog veel nuttiger dan extra zonnepanelen.

02:27:12

Voorzitter: De heer Broeksma.

02:27:14

De heer Broeksma: Uiteraard, een onderdeel van de energietransitie is besparen, eerst besparen hè, dan hoef je het ook niet op te wekken, en dan opwekken. Dus besparen, dat is het snelst verdiend, elke euro die je investeert in besparen van energiegebruik verdient zich sneller terug dan de opwekking van energie. Ook daar spreken we bedrijven op aan en in Groningen Werkt Slim werken we samen met de bedrijfsverenigingen. En dat doen we op een goede manier, we stoppen er ook geld in, de provincie stopt er geld in, dus dat moet gaan werken. U ziet ook de bordjes bij de winkels: de deur is dicht, maar we zijn wel open, juist om energie te kunnen besparen, en ik hoop dat het in de zomer als het gaat over de airconditioning, vergelijkbaar zal gaan. Dat is nog even afwachten. Ambitie, onze energie-ambitie, CO2-neutraal in 2035, in plaats van 2050, is dat nog reëel, moeten we deze ambitie niet bijstellen: u heeft de ambitie vastgesteld. Die voeren we uit en als u en met u iedereen zegt: dat is geen makkelijke opgave – ben ik het ermee eens. Het is een opgave die veel van ons vraagt, die veel energie vraagt, letterlijk, en die ook veel financiële middelen vraagt en ook juridische middelen. Die bijbehorende routekaart hebben we vastgesteld, en dat is de ambitie die we nog steeds volgen, en we zien geen reden om van die ambitie af te wijken. Wel als het gaat over indicatoren, daar heeft u ons naar gevraagd, indicatoren die we aangeven zijn niet ingevuld, omdat we denken dat de indicatoren die daar staan misschien niet goed zijn, niet helpen om het doel te bereiken waar we naar op weg zijn. Indicatoren gaan, bijvoorbeeld als de zon in een jaar meer schijnt of als het een koude winter is of een warmere winter, mee met dat effect, dat betekent dat er wat meer zon wordt opgewekt of wat minder gas verbruikt. Terwijl wij eigenlijk willen weten: zijn er meer woningen geïsoleerd, zijn er meer zonnepanelen, is er meer elektriciteit opgewekt, is er inderdaad minder CO2? Ik wil u wijzen, als het gaat over: zijn wij op weg naar 2035 CO2-neutraal, op de website GroningenC2neutraal.nl. Daar staat over allerlei indicatoren hoe ver wij zijn met de CO2-uitstoot in onze gemeente. Op dit moment staan daar gegevens van 2018, omdat wij afhankelijk zijn van CBS-gegevens. Even een spoiler alvast: in 2018 waren woningen in Groningen verantwoordelijk voor een uitstoot van 351 kiloton CO2, in 2017 was dat nog 358, dus dat is een daling van ongeveer twee procent, en wij koersen in 2023 op 250 kiloton, en u merkt: met dit tempo gaat dat niet snel genoeg, dus daar moet een tandje bij. En dat zijn we volop van plan.

02:30:15

Voorzitter: De heer Dijk.

02:30:17

De heer Dijk: Voorzitter, het is mooi dat de wethouder zo'n rijtje opdreunt van die websites. En ik zal kijken. Maar kunnen we met elkaar afspreken dat dit soort dingen in het vervolg in een jaarrekening opschrijven, met doelen vooraf, zodat we dat niet op deze manier hoeven te horen? Volgens mij hebben meerdere partijen ook aangegeven dat zij daar behoefte hebben. U zegt: ja, die indicatoren zijn ongeschikt omdat bijvoorbeeld als de zon niet schijnt, dan hebben we minder zonne-energie. Dat kan een goede verklaring zijn en dan ga ik u daar op beoordelen of ik dat een goede verklaring vind,

ja of nee, maar nu missen er echt heel veel van die kerngegevens waarvan je zou zeggen nou, dan kunnen we hierop controleren of het geld dat we hebben uitgegeven....

02:30:56

Voorzitter: Andere vraag, de heer Dijk. De wethouder.

02:30:58

De heer Broeksma: Ja, ik snap het. U gaat dan vragen of de zon meer of minder geschiedenis heeft dan dan verwacht. Wat u wilt, en wij willen hetzelfde, zijn valide indicatoren, anders gezegd of de euro die we uitgeven aan de doelen die we willen bereiken, of die de doelen inderdaad dichterbij brengen. Dat wilt u, dat wil ik en de rest van de raad. Daar werken we aan. Tot die tijd hebben we die CO2-monitor en daar moet u inderdaad even voor gaan zitten. Daaruit willen wij indicatoren afleiden die valide zijn, die gevalideerd kunnen worden, en daarop kunt u ons dan afrekenen. Ik wil hetzelfde als u, ik wil doelen bereiken, en als we die niet bereiken met de middelen die we ingezet hebben, dan moeten we of iets anders doen, of er moeten meer middelen bij of we moeten het slimme aanpakken, enzovoort. En daar hebben we dan het gesprek over en ik ben natuurlijk volledig bereid om dat gesprek te voeren – en dat is ook terecht, om dat gesprek te voeren.

02:31:45

Voorzitter: Bent u inmiddels door bijna alle vragen heen?

02:31:50

De heer Broeksma: Ja, er is wel een vraag gesteld over een overschot dat in de begrotingen zou blijken. Helaas is dat een vertekend beeld, het heeft te maken met de wijze waarop wij moeten verslagleggen. Er zijn extra middelen op de rekening gekomen in december. Dat waren ook middelen in het kader van het programma aardgasvrije wijk, dat is een totaalpakket van 4,8 miljoen, waarvan een deel in 2019 gestort is, wat op dat moment niet was uit te geven. In 2020-21 wordt dit ingezet. We zijn ook penvoerder van de regionale energiestrategie, het budget voor meerdere jaren dat voor de hele regionale energie of de hele regio provincie Groningen, dat wordt op onze rekening gestort om over meerdere jaren te gaan uitgeven, om als penvoerder en financieel penvoerder van de regionale energiestrategie dat te kunnen uitgeven. Ehm... houden wij u op de hoogte van Warmtestad? Ja, dat hebben we onlangs gedaan, uw betrokkenheid daarbij stel ik erg op prijs. Het is een groot project dat een grote impact heeft op de leefomgeving. Straten liggen soms weken, soms maanden open en het is een groot project waar de gemeente echt zijn nek uitsteekt, om publiek gefinancierd, vanuit de gemeente en waterbedrijf de energietransitie vorm te geven. En ook dat is niet makkelijk, u heeft in de afgelopen week in het NRC een artikel daarover kunnen lezen, dat dat met haken en ogen gaat. Maar wij zijn vast van plan om daarmee verder te gaan. Dat was energie en duurzaamheid van mij, voorzitter.

02:33:23

Voorzitter: Dat is ook het einde van uw beantwoording, neem ik aan. ik ken niet al die portefeuilles uit mijn hoofd. De heer Dijk heeft nog een vraag, een andere vraag. De heer Dijk.

02:33:31

De heer Dijk: Ja, om eventjes heel concreet te maken over die herziening van die indicatoren die nu ongeschikt zijn: kunnen we afspreken dat ze in de volgende begroting, de volgende jaarrekening, terugkomen, maar ook in de begroting?

02:33:50

Voorzitter: De heer Broeksma.

02:33:51

De heer Broeksma: Met de volgende jaarrekening bedoelt u 2022 neem ik aan?

02:33:55

Voorzitter: De heer Dijk bedoelt 2021.

02:33:56

De heer Broeksma: Volgens mij zou de werkwijze moeten zijn dat je in de begroting indicatoren afspreekt en bij de jaarrekening dat controleert. Dus zouden we voor de begroting 2021 die indicatoren moeten afspreken die in 2022 behaald zouden moeten worden. Dus eigenlijk de indicatoren voor 2021. We gaan ons best om dat voor elkaar te krijgen.

02:34:19

Voorzitter: Mevrouw Chakor.

02:34:23

Mevrouw Chakor: Dank u, voorzitter, 2019 was een bijzonder jaar: herindelingen die we hebben gehad. Ik heb daar niet zo heel veel over gehoord en ik dacht dat het misschien ook wel goed was om daarbij stil te staan, dat het ons toch wel gelukt is om in de verschillende gebieden de normale gang van zaken door te laten gaan: afval ophalen, schoonhouden, vervangen, enzovoorts. En ik vind dat een groot compliment waard richting alle medewerkers die zich dag en nacht inzetten voor de leefbaarheid en schoonhouden van onze gemeente. Dan begin ik nu met de beantwoording van de vragen. De heer Sietsma vroeg: hoe zit het nou met de stedelijke ecologische cultuur omzetten richting de gemeentelijke ecologische cultuur. Nou, de GES die kunt u verwachten bij het uitvoeringsplan van het Groenplan, en dat is in het najaar en het Groenplan, dat komt u binnenkort al, heel snel, tegemoetzien, in ieder geval voor de zomer.

02:35:19

Voorzitter: De heer Stayen heeft al een vraag.

02:35:22

De heer Stayen: Nog even over uw woorden, net voor het Groenplan. U geeft iedereen complimenten wat afval verzorgen en straat schoonhouden betreft, dat liep prachtig door na de samenvoeging. Was het u bekend dat al 12 jaar voor de samenvoeging, de gemeente Groningen het afval ophaalde en de straten schoon hield in de gemeente Ten Boer? Dat dat gewoon ongestoord door moest gaan, en verder geen extra prestatie vereiste?

02:35:48

Mevrouw Chakor: Het is wel goed om eventjes stil te staan bij onze medewerkers die wel naar areaal uitbreiding hebben gehad. met een prachtig gebied erbij, maar qua inkomen. Qua financiën minder. En dan wil ik even een misverstand rechtzetten over evenementen. Wij hebben in de stad niet meer evenementen gehad, maar we hebben wel grotere evenementen gehad en als je kijkt naar Stadspark Live, als je kijkt naar Hullabaloo, dat waren natuurlijk wel ontzettend grote trekkers. En wat wij doen is: wij spreiden die evenementen ook in tijd en in plaats, en we gaan uiteraard ook de locatieprofielen herijken, en we zijn altijd op zoek naar nieuwe locaties: waar kan het wel, wat past niet. De heer Boter vroeg: is er een balans, dus daar zeg ik ja, ik vind dat er echt een balans is tussen het aantal bezoekers die we hebben mogen ontvangen bij die grote evenementen versus de klachten. De klachten die we hebben gehad – er werd al naar gerefereerd - in verband met Paradigm hadden te maken met de oorzaak van wind, maar ik moet wel zeggen: wij staan niet stil. We zijn constant op zoek naar nieuwe technieken en naar hoe we ervoor kunnen zorgen dat wij de klachten

minimaliseren, verminderen. Dat blijft wel een zoektocht, je bent wel afhankelijk van verschillende factoren. Dan was er een vraag gesteld over de afvaldoelen. De heer Boter vroeg: klopt het dat wij de doelen niet hebben gehaald? We hebben inderdaad extra voorzieningen geplaatst, daar heeft u zelf voor zorggedragen, 230 extra voorzieningen op het gebied van glas, papier, textielbakken, en we zien inderdaad dat bronscheiding wel iets gestegen is, zeker, maar ook dat de nascheiding is gestegen. En u vroeg: waar duidt dat op? Als we kijken naar steden om ons heen, dan zien we dat in steden die een financiële prikkel inzetten, die prikkel leidt tot verhoging van de scheidingsresultaten en vermindering van restafval. Volgens mij is dat ook de beantwoording voor de heer Dijk, want u had een beetje dezelfde vraag, maar dan andersom. En ik zeg tegen de heer Dijk: bronscheiding valt of staat met het gedrag van inwoners. Dat is gewoon zo. De nascheiding gebeurt door machines die het werk doen om de materialen eruit te halen, een aantal materialen kunnen ze er goed uithalen, maar een heleboel materialen, die kunnen we nog niet eruit halen, en dat is inderdaad, u weet het, papier, glas, enzovoorts. En we gaan binnenkort het gesprek hierover voeren.

02:38:48

Voorzitter: Toch nog één vraag van de heer Dijk.

02:38:49

De heer Dijk: Voorzitter, mijn vraag ging over de effectiviteit van de inzet van middelen en of je daar dan een conclusie uit heeft getrokken. Want je ziet duidelijk dat de inzet van middelen het goed doet als het gaat om de nascheiding en een stuk minder, omdat je dan afhankelijk bent van het gedrag van bewoners, als het gaat om bronscheiding. Ik vroeg me af of u daar conclusies uit trekt.

02:39:08

Mevrouw Chakor: Nou, ik ga daar nu helemaal geen conclusies over trekken. Ik denk dat we binnenkort het gesprek gaan voeren over het afvalbeleid. Dan de heer Stayen, die had een vraag, maar volgens mij heb ik de vraag over geluidsoverlast beantwoord. U had iets over bewonersparticipatie gezegd en ik was best wel trots op de bewoners die we hebben gemobiliseerd, niet eens vanuit onze eigen beweging, vaak willen bewoners ook. Die hebben dan een wens, bijvoorbeeld, die willen een straat vergroenen, die willen meer leefbaarheid in de straat en op het moment dat je het gesprek aangaat en zegt: oké, we gaan dit samen oppakken en u pakt ook een gedeelte op van het onderhouden van het groen, dan is dat een win-winsituatie. En heel veel inwoners zien dat ook echt als een plus, want het creëert contact met de andere burens en je hebt echt gezamenlijke activiteiten. Het verbindt ontzettend veel mensen, dus ik ben er eigenlijk wel heel blij mee dat wij de participatie de afgelopen jaren hebben kunnen verhogen.

02:40:16

Voorzitter: Heren, ik wilde graag even de beantwoording door laten gaan, want we zouden eigenlijk iets eerder klaar zijn. En het is nu al vijf voor zeven.

02:40:29

Mevrouw Chakor: Helder. De PvdA stelde een vraag: hoe gaan we nou meer vergroenen? De afgelopen jaren heeft u kunnen zien dat we ontzettend veel inzet hebben gedaan op steenbreek, maar ook gunningen gras, wat we net naar buiten hebben gebracht, en gevelduinen, et cetera, en de komende jaren zullen we extra maatregelen gaan nemen. U stelde ook een vraag over begraven. Waarom zijn de tarieven zo verschillend en waarom is de ene nou wat hoger dan de andere? Die tarieven worden bepaald door de uitstraling van de begraafplaatsen. Esserveld heeft een monumentale uitstraling, dus daar zit een hoger tarief aan. Je hebt bij Hoogkerk bijvoorbeeld heeft

een goedkoper tarief. Nou, daar zit Selwerd wat middenin. Dat betekent dus gewoon keuzevrijheid voor onze inwoners, en dat vinden we ook ontzettend belangrijk. De heer Ram had een vraag over Sinterklaas en maakte de koppeling met radicalisering en ik vond het een heel bijzondere koppeling. Want als we even terugkijken, dan zeggen we in de jaarrekening helemaal niks over Sinterklaas. Dus dat vind ik een bijzondere, maar desondanks wil ik u uiteraard, met liefde, antwoord geven. Wij hebben volgens mij aangegeven dat wij gewoon een feest willen voor iedereen – en wij volgen daarmee ook de landelijke lijn en het Sinterklaasjournaal, dat inderdaad werkt met roetveegpieten, naturel pieten, hoe je het wilt noemen. Dat dus.

02:42:10

Voorzitter: Dan mevrouw Jongman.

02:42:11

De heer Boter: Ja, dank u wel, voorzitter, fijn alle vragen die over ecologie en groen gesteld zijn, deels raakte dat beide portefeuilles, maar we hebben goed afgestemd. De heer Rustebiel had eigenlijk een heel mooie uitspraak. Ecologie is meer dan bomen en dat zijn we helemaal met u eens. Het is een verantwoordelijkheid die we als gemeente ook graag dragen, dat doen we niet alleen, dat doen we met heel veel milieu- en natuur- en groenorganisaties. En wij doen dat op heel veel manieren op heel veel plekken, ook in overleg met bewoners op aanvraag, maar bijvoorbeeld bij planten van bomen. planten we ook kruiden, bijenlinten, we passen tegenwoordig ook ons maaigedrag aan om de bloemen te behouden voor de insecten. Al die elementen staan ook in het Groenplan verwoord, maar daar zijn echt afgelopen jaren wat mij betreft zichtbare stappen gemaakt, als u door de stad heen fietst. De biodiversiteit, het ook heel erg van belang om dat goed te monitoren, om dat goed te meten, vooral in de SES-gebieden. De constatering dat er een wat lagere biodiversiteit is in het landelijk gebied, die klopt ook. Waar we met eigen bermen dat wel doen, zijn we in gesprek met de sector, agrarische collectieven, om de biodiversiteit daar ook te vergroten. Daar komt natuurlijk weer landelijk en provinciaal beleid bovenop, de transitie naar kringlooplandbouw en natuurinclusief, waarbij een aantal boeren gesproken hebben in onze gemeente, die de randen anders inzaaien en ook daar helemaal voor openstaan. Dat kan echt een tandje meer en dat volgt ook in de gesprekken die ik daarover heb, met de landbouw, om ook in Haren en Ten Boer het systeem daarvoor in te richten.

02:44:01

Voorzitter: Ik zie u al zwaaien, meneer Ram. maar wat voor de heer Dijk en voor de heer Stayen gold, geldt ook nu voor u, dus ik wil eerst die beantwoording van het college afwachten en dan nog even een rondje maken.

02:44:11

Mevrouw Jongman: Ja, dat ecologisch beheer doen we dus, in reactie op de Partij voor de Dieren, die dat uiteraard als groot thema heeft. Daar doen we van alles, ecologisch beheer, bermen, maar ook bijvoorbeeld een soort managementplan bij het bouwen van woningen, zodat ook voorzieningen worden getroffen voor gierzwaluwen, voor vleermuizen en mussen. En in die zin zijn we daar volop mee bezig en komt een deel terug in het Groenplan en ook een deel terug in de Gemeentelijke Ecologische Structuur waar we mee bezig zijn. En het wordt waarschijnlijk eind dit jaar, begin volgend jaar dat we ook concreet iets aan u kunnen laten zien. Want dat vergt nog een enorme uitwerking. Maar we vinden wel dat als je het doet, moet je het goed doen, dat u ook echt iets in handen heeft. Voor wat betreft de de Dierenwelzijnsnota hebt u op 13 mei een mededeling gehad in de dagmail dat we daarmee aan de slag gaan, dat we dat anders willen doen dan we konden doen in verband met

corona. Maar er vinden bijeenkomsten plaats en daar heeft u, als het goed is, een uitnodiging voor gehad, zodat we aan het einde van het jaar ook een nota Dierenwelzijn aan u kunnen voorleggen. Kijkt u maar even in de dagmail, het is echt aan u meegedeeld. Nou, even een heel korte samenvatting van dit hoofdstuk. Gezien de tijd laat ik het hierbij.

02:45:13

Voorzitter: Dank u wel, dan kijk ik nog even rond: de heer Ram wilde net in ieder geval nog een vraag stellen, hebben andere mensen hier in de zaal nog vragen? Dat is niet het geval. De heer Ram.

02:45:24

De heer Ram: Voorzitter, ik wil toch even reageren op mevrouw Chakor. Zij zegt: Zwarte Piet komt helemaal niet voor in de jaarrekening, nou het staat gewoon onder kopje 10.1.6 radicalisering en jihadisme, daar wordt Zwarte Piet genoemd en daar wordt ook de NCTV ook genoemd, over polarisatie in de samenleving. Bij mijn weten is de polarisatie rondom Zwarte Piet begonnen aan de linkerkant, en er wordt helemaal niet gerept hoe je de die radicalisering moet tegengaan, maar het college gaat er wel in mee. De vraag is: waarom?

02:46:03

Voorzitter: Dat zegt uzelf al heel mooi: programma 10. Het programma 10 staat niet op de agenda. En ik heb goed geluisterd naar mevrouw Chakor en zij zei, in tegenstelling tot de vraag, dat er niks over Sinterklaas in de jaarrekening stond. En dat is volgens mij juist.

02:46:22

De heer Ram: Dat is wel heel flauw.

02:46:24

Voorzitter: Maar wel letterlijk wat zij zei, en sowieso staat het vanavond op de agenda. Dus u kunt dat punt daar inbrengen en dan kan het college daarop reageren. Mevrouw De Wrede heeft nog een vraag.

02:46:38

Mevrouw De Wrede: Ja, ik heb nog een vraag. Ik wil mevrouw Jongman bedanken voor beantwoording. Ik heb inderdaad waarschijnlijk een e-mail gemist. Ik heb nog geen reactie gekregen op het punt dat in het hoofdstukje ecologie als mooie gedane zaak is opgegeven. Nou ja, wat er is opgenomen bij zonneparken over biodiversiteit, waarom dat nu hier staat in de rekening alsof er al iets gebeurd zou zijn, wat nog niet het geval is. En de veranderingen bij hotel Hampshire, hoe kunt u dat nou opvoeren als een verbetering in de ecologie?

02:47:18

Voorzitter: Mevrouw Jongman.

02:47:19

Mevrouw Jongman: Wat nog niet is, gaat nog komen. Dus daar komen we nog op terug, rondom zonneparken, maar daar kun je op een heel mooie manier parken aanleggen met ook groen daarom. Ik heb daar heel mooie voorbeelden van gezien, dus je kunt het anders aanleggen dan een strak zonneveld, laat ik het zo maar even zeggen, maar er lopen soms ook dieren onderdoor, er zijn allerlei varianten mogelijk. En de tweede vraag, Hampshire: ik denk dat u wezenlijk anders kijkt naar die ontwikkelingen die daar gaande zijn, want wat wij getoetst hebben, ook in overleg met onze ecooloog ter plekke – wat voegt dat daar aan kwaliteit toe, zien wij een toename van ecologische waarde, waarvoor weliswaar een aantal maatregelen getroffen moest worden. Maar als we naar het totale

gebied kijken wat het toevoegt voor de inwoners daar en ook voor kwaliteit van ecologie, daar hebben we wezenlijk op getoetst, en ik denk dat onze conclusie anders is dan uw conclusie. U vindt dat minder en wij vinden dat dat zeker toevoegt.

02:48:13

Mevrouw De Wrede: Ik zou daar heel graag een concrete uitwerking van willen zien, waarom er bij Hotel Hampshire nu een verrijking van de ecologie heeft plaatsgevonden. Kunt u dat leveren?

02:48:28

Mevrouw Jongman: Volgens mij is dat al gedaan bij de toetsing van het hele plan. Daarover zijn ook in uw raad diverse debatten de revue gepasseerd. Voor mij is het zo dat als dit niets had toegevoegd, dan hadden we het plan ook niet goedgekeurd. Dus die toetsing is gedaan, het is ook door de raad goedgekeurd om die ontwikkeling daar toe te staan, dus het lijkt me niet goed om daar nog weer op terug te komen. Dat is allemaal onderdeel geweest van een besluit dat destijds ook door de raad genomen is. Dus ik wil het daarbij laten, maar ik heb uw opmerking goed gehoord, dat u wilt dat bij ontwikkelingen daar goede nota van genomen wordt.

02:48:58

Voorzitter: En dan geef ik de suggestie om, als u dat wilt, nog even contact op te nemen met de stadsecoloog, die kan dat eventueel nog voor u toelichten. Dan zijn alle vragen beantwoord en dan dank ik u allen voor uw inbreng en een fijne avond nog.